

Jaarverslag 2019/2020

Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland

Inhoudsopgave

Pagina

Bestuursverslag 2019/2020

1. Bestuur en directie Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland	1
2. Doelstelling	1
3. Toelichting op boekjaar 2019/2020 en besteding donatiegelden	1
4. De organisatie Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland	22
5. Brooke in de media	24
6. Relaties met donateurs	24
7. Toezicht op de financiën	25
8. Resultaten	26
9. Financieel beleid	27
10. Vooruitzichten 2020/2021 en toelichting op de begroting	28
11. Begroting 2020/2021	29
Bijlage 1: persoonlijke gegevens directie en bestuur	31
Bijlage 2: verantwoordingsverklaring	32

Jaarrekening 2019/2020

A. Balans	40
B. Staat van baten en lasten	41
C. Kasstroomoverzicht	43
D. Algemene toelichting	44
E. Toelichting op de balans	49
F. Toelichting op de staat van baten en lasten	54
G. Kengetallen	64

<u>Overige gegevens</u>	65

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

BESTUURSVERSLAG 2019/2020

1. Bestuur en directie Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland

1.1 Bestuur

- de heer mr. drs. J.F. Schutte	Voorzitter
- mevrouw drs. M. Bankert RA	Penningmeester
- mevrouw drs. L.E. van Gaalen	Secretaris
- de heer R.J. Nuberg	Algemeen bestuurslid
- mevrouw drs. M.J.J.O. Lashley	Algemeen bestuurslid
- mevrouw W.J.H. van Aerssen	Algemeen bestuurslid

De leden van het bestuur ontvangen geen bezoldiging voor hun werkzaamheden.

1.2 Directie

- mevrouw drs. G.T. Tolud	Directeur

1.3 Vestigingsadres

Brooke-Nederland is sinds 15 juli 2019 gevestigd aan de Valkenburgerstraat 188F te Amsterdam. Kamer van Koophandel nummer: 41093228.

2. Doelstelling

Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland (hierna Brooke-Nederland) werft fondsen ter ondersteuning van het werk van Brooke Hospital for Animals; draagt de algemene reputatie uit van, en geeft voorlichting over deze in 1934 door mrs. Dorothy Brooke opgerichte organisatie. De statutaire doelstelling van Brooke-Nederland luidt als volgt.

De Stichting heeft ten doel:

- het verwerven van zowel financiële middelen als middelen in natura die het mogelijk maken diergeneeskundige zorg aan te bieden aan last- en trekdieren (paarden, ezels en muil dieren) in derdewereldlanden;
- het uitdragen van het gedachtengoed en de filosofie van de in negentienhonderd vijfenvijftig overleden Dorothy Brooke;
- het voeren van een op de doelstelling gericht educatiebeleid; en voorts alles wat hiermee verband houdt of, hetzij direct hetzij indirect en in de ruimste zin van het woord, werkt in het belang van een op de doelstelling gericht educatiebeleid.

De Stichting tracht haar doel te bereiken door het ondersteunen van Brooke-organisaties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van programma's ter leniging van het leed en ter bevordering van het welzijn van last- en trekdieren (paarden, ezels en muil dieren) in derde-wereldlanden.

3. Toelichting op boekjaar 2019/2020 en besteding donatiegelden

In het boekjaar 2019/2020 heeft Brooke-Nederland het bestaande beleid voortgezet; er hebben zich bij de Stichting geen ingrijpende bijzonderheden voorgedaan.

Het grootste gedeelte van de fondsen van Brooke-Nederland gaat naar Brooke-Egypte.

Bij Brooke-Egypte is de interim-manager opgevolgd door directeur mevrouw Abeer Shennawy. De inzet van mevrouw Shennawy geeft alle vertrouwen in een constructieve samenwerking tussen Brooke-Nederland en Brooke-Egypte.

Ter zake van de relatie met de Egyptische Brooke-organisatie zijn de belangrijkste taken: operationeel toezicht; rechtstreekse overmaking van fondsen benodigd voor diergeneeskundige zorg, voorlichting en scholing; begeleiding van de technische staf.

Als basis voor het operationele toezicht dienen protocollen met vaste periodieke rapportage-schema's voor specifieke operationele taken en de controle daarop, zoals financieel beheer, technisch beleid, kwaliteitsbewaking en kwantitatieve prestatienormen.

Brooke-Egypte voert een beleid van diergeneeskundige hulp door eigen dierenartsen in eigen vaste klinieken en met mobiele klinieken, gecombineerd met voorlichting en scholing aan diereigenaren en overige betrokkenen. Daarnaast zet Brooke-Egypte zich in voor de bevordering van het dierenwelzijn door mentaliteitsbeïnvloeding van het grote publiek en het stimuleren van adequate regel- en wetgeving door de overheid.

Sinds Brooke-Nederland in boekjaar 2014/2015 de verantwoordelijkheid op zich heeft genomen voor de financiering van en het toezicht op de Egyptische Brooke-organisatie beperkt de betrokkenheid van Brooke-Engeland zich tot een financiële bijdrage. Brooke-Nederland informeert Brooke-Engeland periodiek over de gang van zaken bij Brooke-Egypte. Ter zake van de continuering en de omvang van deze Engelse bijdrage wordt van tijd tot tijd overleg gepleegd tussen Brooke-Nederland en Brooke-Engeland. In verband met de onzekere uitkomst van deze besprekingen is het aanhouden van een financiële buffer onderdeel van het beleid van Brooke-Nederland.

Brooke-Egypte is een juridisch onafhankelijke organisatie. Gelijktijdig heeft Brooke-Nederland een aantal taken in de begeleiding van en het toezicht op Brooke-Egypte. Dit vraagt flexibiliteit, energie en wederzijds begrip van beide partijen. In deze samenwerking komen niet alleen de traditionele cultuurverschillen tussen een land als Egypte en een land als Nederland aan de orde, maar ook de huidige economische situatie in Egypte. De 50% devaluatie van het Egyptische pond in november 2016 heeft in Egypte geleid tot een daling van het besteedbare inkomen, waardoor onder meer het loonbeleid in het land onder grote druk is gezet. Aanvankelijk werd bij de devaluatie van het Egyptische pond verwacht dat Brooke-Nederland dienovereenkomstig minder euro's zou moeten overmaken naar Egypte. Dit effect heeft zich inderdaad in eerste instantie voorgedaan, maar wordt tenietgedaan door een zich sinds dit boekjaar inzettende koersstijging van het Egyptische pond. Bovendien is er een structurele lastenverzwaring omdat sinds boekjaar 18/19 een hogere loonbelasting wordt doorgevoerd.

Dit boekjaar 19/20 is € 1.740.711 overgemaakt naar Brooke-Egypte, tegenover een overmaking van € 1.249.766 in het vorig boekjaar. Ook al kunnen hiervoor diverse verklaringen worden aangevoerd, het is duidelijk dat we te maken hebben met een sterk inflatoire tendens.

De twee belangrijkste inkomstenstromen van Brooke-Nederland zijn donateursinkomsten en nalatenschappen. De concurrentie in de liefdadigheidssector is nog steeds scherp, waarbij Brooke met name wordt getroffen door de activiteiten van de Donkey Sanctuary die zich in de markt zodanig profileert dat er voortdurend verwarring optreedt met onze Brooke-organisatie.

De donateursinkomsten bedroegen dit boekjaar € 1.541.633, dit is 5,3% hoger dan begroot. Hierbij wordt geconstateerd dat dit resultaat vrijwel gelijk is aan de inkomsten van vorig boekjaar, terwijl rekening was gehouden met een achteruitgang van 5,6% ten opzichte van het vorig boekjaar.

De inkomsten uit nalatenschappen bedroegen dit boekjaar € 1.106.917. Dit is bijna vier keer hoger dan begroot en 92% meer dan het vorige boekjaar. Op het niveau van een kleine organisatie blijven nalatenschappen een sterk fluctuerende inkomstenstroom. In het financiële overzicht is het resultaat uit nalatenschappen apart gespecificeerd.

Conform de regelgeving omtrent verslaglegging voor goede doelen worden ook erfenissen die zijn aangekondigd maar nog niet ontvangen opgenomen in het resultaat van het boekjaar.

Wij zijn de erflaters die Brooke hebben opgenomen in hun testament onnoemlijk dankbaar voor hun postume gift, waarmee vele duizenden dieren worden geholpen.

Brooke-Nederland blijft geselecteerde Brooke-projecten ondersteunen in andere landen, zoals India en Pakistan. In het boekjaar is een bedrag van € 35.000 overgemaakt voor de werkzaamheden van Brooke-Pakistan aan het project van de kolenmijnen in Chakwal en voor het werk van Brooke-India.

In het boekjaar 2019/2020 is een bedrag van € 2.083.904 besteed aan de doelstelling. De kosten van eigen fondsenwerving bedroegen 2,4% van de baten uit eigen fondsenwerving.

Zowel in absolute zin alsook in vergelijking met andere organisaties werkt Brooke-Nederland uiterst efficiënt. De donateur kan ervan verzekerd zijn dat zijn/haar donatie met een minimum aan kosten ten goede komt aan diergeneeskundige zorg voor werkdieren en aan de voorlichting/educatie van de diereigenaren.

Resultaat 2019-2020 afgezet tegen de begroting.

De inkomsten uit donaties (inclusief geormerkte giften) waren € 81.633 hoger dan begroot, met name dankzij een grote donatie. In het afgelopen boekjaar zijn de kosten exclusief de donaties aan de kliniekcentra en de projectmatige lasten ten opzichte van het budget fors lager uitgevallen: gebudgetteerd € 732.000, gerealiseerd € 483.592. Met name personeelskosten waren lager dan begroot vanwege niet volledig ingevulde vacatures. Voorts was ten tijde van het opstellen van de begroting niet bekend dat Brooke-Engeland een bedrag zou doneren voor Brooke-Egypte. Een vergadering tussen Brooke-Nederland en Brooke-Engeland in februari 2020 heeft geresulteerd in een bijdrage van Brooke-Engeland voor Brooke-Egypte van € 284.500 (dit bedrag is inclusief geormerkte nalatenschappen van Engelse donateurs voor Brooke-Egypte t.w.v. € 98.000).

Bijzonderheden van het boekjaar 2019-2020.

Corona

De corona-epidemie bereikte in Nederland het crisisniveau in maart, aan het einde van ons boekjaar (april tot april), en heeft daardoor weinig invloed gehad op het jaarresultaat.

De crisis heeft rampzalige gevolgen voor de volksgezondheid en onze economie. Economische problemen, en met name banenverlies, beïnvloeden in sterke mate het geefgedrag van het publiek. De samenstelling van ons donateursbestand is in aanzienlijke mate een afspiegeling van de "gemiddelde Nederlander", en zal dus in gelijke mate door de crisis worden getroffen. Voor het boekjaar 2020-2021 houden we rekening met een achteruitgang in donateursinkomsten van 20 tot 30 procent. Echter, gelet op de vele onzekerheden rond de corona-situatie hebben wij besloten om het in januari /februari 2020 opgestelde budget te handhaven tot half oktober 2020. Op dat moment zullen wij een budgetherziening opstellen op basis van de alsdan verworven inzichten, die tevens een uitgangspunt zullen vormen voor een toekomstvisie op middellange termijn.

Groepsfoto voor coronatijd

Groepsfoto in coronatijd

Jubileumjaar

In 1993 is Richard Searight, de kleinzoon van Dorothy Brooke, naar Nederland gekomen voor een verkenning over de mogelijkheden van een vestiging van een fondsenwervende dochterorganisatie in Nederland. Er waren in Nederland op dat moment ca. 200 donateurs van de Engelse organisatie. Dit initiatief heeft in 1994 geleid tot de oprichting van de stichting Brooke-Nederland. Sindsdien heeft Brooke-Nederland op acht verschillende adressen kantoor gehouden. In juli 2019 zijn we verhuisd naar ons huidige adres op de Valkenburgerstraat in Amsterdam. Wij hebben de viering van ons 25-jarig bestaan geplaatst in het teken van dankbaarheid aan onze donateurs, onze vrijwilligers en onze Leden van het Comité van Aanbeveling. Onze donateurs hebben een speciale nieuwsbrief ontvangen waarin ze niet alleen werden bedankt voor hun steun, maar waarin aan de hand van verhalen van dierenartsen ook duidelijk werd gemaakt hoe groot de impact van hun betrokkenheid is voor de werkdieren en hun eigenaren. In hetzelfde jubileumnummer hebben we een interview geplaatst met Tineke Bartels,

voormalig Nederlands dressuurkampioen, en vanaf het eerste uur lid van ons Comité van Aanbeveling.

Op onze website en Facebookpagina hebben wij een vijftal filmclips geplaatst waarin onze dierbare vrijwilligers uitleggen waarom zij zich met hart en ziel voor Brooke inzetten.

Verder hebben we met Brooke-NL's vaste filmmaker Eveline Aandewiel een compilatie gemaakt van de meest opmerkelijke filmbeelden uit de verschillende documentaires en spots over Brooke die de afgelopen 25 jaar zijn uitgezonden op televisie, waarin Martin Gaus, al bijna 25 jaar onze "goodwill ambassador" de kijker bij de hand neemt.

Martin Gaus

Impact/Theory of Change/Sustainable Development Goals (SDG's).

Het denkraam van de Theory of Change blijft een richtsnoer voor onze benadering van de veldwerkzaamheden van Brooke-Egypte. Ook in het boekjaar 2019/2020 besteedden wij aandacht aan het geven van concrete suggesties voor Brooke-Egypte's plannen en projecten in het veld: meetbare/telbare resultaten; het gewenste gevolg; het effect van het gewenste gevolg. Overigens blijven we ons ervan bewust dat deze benadering zijn oorsprong vindt in de westerse cultuur, en zich niet automatisch zal wortelen in andere culturen.

In dit kader moet melding worden gemaakt van de Sustainable Development Goals (SDG's), zoals die in 2015 door de VN zijn geformuleerd in het kader van het streven naar een "betere

wereld", met 2030 als horizon (de zogenaamde 2030-Agenda). De 17 SDG's zijn: Eliminate Poverty; Erase Hunger; Establish Good Health and Well-Being; Provide Quality Education; Enforce Gender Equality; Improve Clean Water and Sanitation; Grow Affordable and Clean Energy; Create Decent Work and Economic Growth; Increase Industry, Innovation, and Infrastructure; Reduce Inequality; Mobilize Sustainable Cities and Communities; Influence Responsible Consumption and Production; Organize Climate Action; Develop Life Below Water; Advance Life On Land; Guarantee Peace, Justice, and Strong Institutions; Build Partnerships for the Goals.

De SDG's benadrukken de noodzaak om langs verschillende wegen het algemeen welzijn van de mens na te streven. Brooke-Nederland en Brooke-Egypte onderschrijven dit streven, en brengen dit onder meer tot uitdrukking in beleidspunten als "gender equality" in personeelsbeleid, en armoedebestrijding en voorlichting/educatie in Egypte. Ook in onze werkomgeving krijgt dit onderwerp aandacht van collega-organisaties en van sector-organisaties als Goede Doelen Nederland en toezichthouders als CBF en accountants. Echter, met name door de dierenhulporganisaties wordt geconstateerd dat de VN voor het dierenwelzijn in "het streven naar een betere wereld" geen plaats heeft ingeruimd. Het is ons onbekend waarom het dierenwelzijn buiten beschouwing is gebleven. Misschien het resultaat van een bewust besluit, misschien zijn de dieren vergeten. Beide mogelijkheden zijn even treurig, en gelijktijdig een verwijt aan de organisaties die het welzijn van de dieren behartigen.

Overigens geeft de status van de 17 SDG's, per thema en vooral gezamenlijk, een idee over de welzijnssituatie in een land. Een SDG-overzicht van 2019 maakt duidelijk dat de Arabische en Noord-Afrikaanse landen matig tot slecht scoren. (MENARA Future Notes no. 20, March 2019, Göll, Uhl en Zwiers).

Fondsen besteed aan het werk van Brooke Hospital for Animals-Egypte

Inleiding

Brooke-Egypte is in 1934 gesticht als een zelfstandige organisatie. Deze status is ongewijzigd gehandhaafd. Brooke-Egypte is verantwoordelijk voor het eigen beleid. Brooke-Nederland is ervoor verantwoordelijk dat Brooke-Egypte van jaar tot jaar beschikt over de fondsen die nodig zijn voor de uitvoering van het lokale beleid en voor de continuïteit. In het kader van deze relatie accepteert Brooke-Egypte de richtlijnen die door Brooke-Nederland worden gesteld als toezichthouder op het gebied van bestuurlijk, financieel en technisch beleid, zowel op korte als op lange termijn.

Binnen het kader van haar eigen mogelijkheden, adviseert en begeleidt Brooke-Nederland de Egyptische organisatie met in Nederland beschikbare know-how. Brooke-Egypte respecteert de conclusies die Brooke-Nederland aan haar controlerende taak verbindt.

Brooke-Engeland heeft zich in boekjaar 2019/2020 verbonden om een aanvullende bijdrage te leveren aan de Brooke-werkzaamheden in Egypte. Voor het boekjaar 2019/2020 bedroeg de Engelse bijdrage € 280.000.

Ter zake van de invulling van het toezicht van Brooke-Nederland op de activiteiten van Brooke-Egypte zijn de volgende afspraken gemaakt.

De administratie van Brooke-Egypte wordt jaarlijks gecontroleerd door een internationaal gerespecteerd onafhankelijk accountantskantoor. Voor het boekjaar 2019/2020 is dit Mazars. Ter zake van de "controle van het werk in het veld" is een systeem afgesproken waarbij periodiek interne controles worden uitgevoerd onder toezicht van het Hoofd Kwaliteitszaken van de Egyptische organisatie, waarbij Brooke-Nederland via kopieën van de interne controlerapporten op de hoogte wordt gehouden.

De invulling van de toezichhoudende en begeleidende taken geeft niet alleen een inzicht in, maar schept ook een directe verbondenheid van Brooke-Nederland met het concrete werk van de Egyptische organisatie: hulp door dierenartsen, diervverzorgers en voorlichtingsmedewerkers. Dit is tevens de basis van onze voorlichting aan onze donateurs.

Hierna volgt de bestedingsverklaring van de Nederlandse fondsen door Brooke-Egypte en Brooke-Engeland (door Brooke-Nederland gesteunde projecten in Pakistan en India).

Brooke Hospital for Animals-Egypte in 2019/2020

Brooke Hospital for Animals-Egypte dankt de donateurs en de vrijwilligers van Brooke-Nederland bijzonder hartelijk voor de ondersteuning en inspirerende aanmoediging van hun werk.

Aantal werkpaarden, -ezels en muildieren in Egypte

Er zijn ongeveer 1,4 miljoen werkpaarden, -ezels en muildieren in Egypte. Dit aantal is gebaseerd op schattingen van de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties uit 2018 (FAO).

Aantal dieren in de zeven operationele gebieden van Brooke-Egypte

Het aantal werkdieren in het werkgebied van Brooke-Egypte bedraagt ruim 220.000. Opgesplitst per regionaal werkgebied gaat het om de volgende aantallen: 24.500 in Cairo; 65.000 in Alexandrië; 34.000 in Luxor; 23.000 in Aswan; 30.000 in Edfu; 16.600 in Mersa Matrouh en 28.500 in Mansoura.

Hoe de werkdieren worden ingezet

De meeste dieren worden gebruikt voor personenvervoer, met name in de toeristische gebieden zoals het piramidegebied van Cairo, Luxor, Edfu en Aswan. Verder worden de dieren ingezet voor goederenvervoer in stedelijke gebieden en voor werkzaamheden op het land. Bijzonder zwaar is het werk voor duizenden dieren die moeten werken in baksteenfabrieken en in steengroeven op verschillende plaatsen in het land. Overal moet het werk worden uitgevoerd onder ondraaglijke omstandigheden veroorzaakt door hitte, de brandende zon en stof.

Dierenwelzijn

De werkdieren hebben te maken met overbelasting, stokslagen, gebrek aan rust en schaduw, uitdroging, oververhitting en een groot aantal ziekteproblemen zoals infectieziekten, tetanus en

bloed-parasieten. De gevaarlijke wegen en het slechte wegdek veroorzaken veel ongevallen die leiden tot botbreuken en verwondingen. Al deze problemen moeten geplaast worden tegen de achtergrond dat de eigenaren van de dieren behoren tot de allerarmsten van de bevolking. Verder heeft het land geen traditie op het gebied van paardenheelkunde; men is vooral gericht op veeteelt. Kwalitatief goede dienstverlening in de paardenheelkunde is dan ook schaars.

Overzicht van de omvang en activiteiten van Brooke-Egypte in het boekjaar 2019/2020

	<i>Resultaat</i>
Bereik - Aantal dieren bereikt door en gebruik kunnende maken van Brooke-diensten	222.000
Patiënten - Dieren die veterinaire hulp hebben gekregen, waaronder vervolgbezoeken	178.000
Aantal door Brooke bijgeschoolde of getrainde lokale veterinaire hulpverleners	331
Aantal diereigenaren, mensen die met werkdieren werken die voorlichting hebben gekregen van Brooke	141.000
Aantal Brooke-dierenartsen	32
Totaal aantal medewerkers	167
Mobiele klinieken	26
Vaste klinieken	5
Geholpen leefgemeenschappen	191
Lokale door Brooke opgeleide diergeneeskundige hulpverleners	95
Ontwikkelingswerksters en leraren die de Brooke-dierenwelzijnslessen verspreiden	167
Overheidsdierenartsen en lokale dierenartsen waarmee wordt samengewerkt	58

De diergeneeskundige hulp door Brooke-Egypte in het boekjaar 2019/2020

Gedurende het boekjaar heeft Brooke-Egypte in 5 vaste klinieken en met 26 mobiele klinieken op 191 locaties in totaal 178.000 dieren medisch behandeld en/of klinisch onderzocht (hiervoor waren 234.000 behandelingen nodig). Circa 40% van de behandelingen is preventief, voornamelijk ontwormen. De curatieve behandelingen omvatten een reeks van indicaties zoals wonden, botaandoeningen, kreupelheid, infecties, bloedziektes en oogaandoeningen.

Gedurende het boekjaar hebben de mobiele teams 5.162 werkbezoeken afgelegd. In de vaste klinieken zijn 1.393 dieren behandeld, waarvan 87% is genezen. In totaal moesten 688 dieren meteen worden geëuthanaseerd omdat ze te ziek, zwak of gewond waren.

Veterinaire hulpcampagnes en bijscholingscampagnes voor studenten en veeartsen in 2019-2020

Het doel van de veterinaire hulpcampagnes is om te onderzoeken hoe het is gesteld met de gezondheid van de werkpaarden en ezels en, waar nodig, hulp te bieden. Minstens zo belangrijk is de verspreiding van de Brooke-boodschap over dierenwelzijn onder diereigenaren. Ook waardevol zijn de contacten die worden gelegd met plaatselijke veeartsen. De Brooke-bijscholingscampagnes richten zich op studenten diergeneeskunde en lokale veeartsen, die meestal niet geschoold worden/zijn in paardenheelkunde. Zij worden door Brooke bijgeschoold met praktijklessen in paardenheelkunde en met theoriesessies over dierenwelzijn in het algemeen, en dan met name de zogenaamde “five freedoms voor dierenwelzijn” (vrij van honger, onjuiste voeding en dorst; vrij van fysieke ongemakken; vrij van pijn, letsel en ziekte; vrij van angst en chronische stress; vrijheid om natuurlijk gedrag te uiten).

Brooke-Egypte heeft gedurende het boekjaar 39 veterinaire hulp- en bijscholingscampagnes ondernomen, in de Nijldelta in het noorden en bij Luxor in het zuiden. Tijdens deze campagnes hebben de Brooke-teams intensief samengewerkt met veterinaire faculteiten van universiteiten, met zelfstandig werkende dierenartsen en veeartsen in overheidsdienst, en met regionale veterinaire overheidsdiensten.

Tijdens de hulp- en voorlichtingscampagnes zijn 3.888 paarden, ezels en muil dieren behandeld en hebben rond de 1.000 eigenaren de Brooke-lessen over goede dierzorg meegekregen. 256 veeartsen hebben bijscholingslessen gekregen en 168 studenten is kennis over paardenheelkunde bijgebracht.

Project “aanpak van neuswonden door slecht tuig, zoals neuskettingen” 2019-2020.

De Brooke-dierenartsen worden vaak geconfronteerd met werkpaarden en -ezels met neuswonden die veroorzaakt worden door slecht tuig, en dan met name neuskettingen, die schuurwonden veroorzaken en die bij hoge temperaturen brandwonden veroorzaken.

Diereigenaren gebruiken de neuskettingen naar eigen zeggen omdat een dier met neusketting beter gehoorzaamt en om te midden van het drukke verkeer tijdig en hard te kunnen ingrijpen als er moet worden geremd. In het boekjaar 2017-2018 zijn op 25 locaties binnen het werkgebied 1.785 werkpaarden en ezels op neuswonden onderzocht. De uitkomst van deze meting was het uitgangspunt van het project:

- 42% van alle onderzochte dieren had een beschadigde neus.
- Van de dieren met neusketting die bedekt was met een stuk stof vertoonde 37% neuswonden
- Van de dieren met neusketting die niet bedekt was met een stuk stof vertoonde 70% een neuswond.

De uitkomst van het onderzoek wees uit wat de Brooke-dierenartsen al wisten: neuswonden komen te vaak voor; het probleem wordt veroorzaakt door onkunde, nalatigheid en ruw gedrag van de diereigenaren; het probleem dient meer thematisch te worden aangepakt; een zachte bekleding van neuskettingen reduceert de kans op neuswonden. Sinds het boekjaar 2018-2019 is het bedekken van neuskettingen vast onderdeel geworden van het hulpprogramma en voorlichtingsprogramma, waaronder dat van de welzijnswerksters, de zogenaamde rural guides, die de Brooke-boodschap van dierenwelzijn huis aan huis verspreiden onder de vrouwelijke gezinsleden. Gedurende het boekjaar 2019-2020 zijn op alle Brooke-locaties diverse voorlichtingssessies georganiseerd over een goede omgang met het dier en over de schadelijke effecten van slechte hoofdstellen en neuskettingen. Er zijn 6.000 zachte neusbandjes uitgedeeld, met als eerste doel acute pijnbestrijding, en daarnaast het inperken van het gebruik van neuskettingen.

Werken aan het welzijn van koetspaarden in toeristische gebieden in 2019-2020.

Brooke-Egypte heeft in het piramidegebied haar diergeneeskundige hulp aan de toeristenpaarden voortgezet, en heeft werkbezoeken gebracht aan een aantal stalhouders. In Luxor, Edfu en Aswan hebben de dierenartsenteams wedstrijden georganiseerd voor het best verzorgde koetspaard. In die steden zijn waterbakken en afdakjes door Brooke onderhouden. Het dierenartsenteam van de kliniek van Edfu heeft in samenwerking met het syndicaat van koetsiers en een lokaal toeristenbureau een voorlichtingscampagne georganiseerd voor de koetsiers van Edfu, met name degenen die werkzaam zijn in het toeristische gebied van de stad. De campagne richtte zich op onderwerpen als goed voer, regelmatig het dier laten drinken en in de schaduw laten rusten, hoefverzorging en, zeer belangrijk, niet slaan met stok of zweep. Het team van dierenartsen en voorlichtingsmedewerkers van Brooke-Edfu heeft de koetsiers in groepen van 5 tot 12 man les gegeven, op de plek van de afdakjes en waterbakken voor de koetspaarden en op de Nijlkade waar de toeristenboten aanmeren. 741 koetsiers hebben de lessen gevolgd en zijn naar huis gegaan met een Brooke-voorlichtingsbrochure over dierenwelzijn en het herkennen en voorkomen van gezondheidsproblemen bij paarden. 60 koetsiers kregen een hoefkrabber en 100 paarden hebben een zacht neusbandje gekregen. Doel van de campagne is om een band te creëren tussen de Brooke-dierenartsen en de koetsiers, en bewustmaking van de koetsiers ter bevordering van het welzijn van koetspaarden in Edfu.

Bijscholing aan en samenwerking met lokale veeartsen en dienstverleners.

De Brooke-dierenartsenteams besteden voortdurend aandacht aan het vergroten van de kennis en capaciteiten van lokale veeartsen waarvan de meesten in overheidsdienst; de door Brooke opgeleide veterinaire hulpverleners; scheerders; hoefsmeden en tuigmakers. De trainingen en bijscholingscursussen, op locatie of in de klinieken, werden bijgewoond door 292 lokale veeartsen, waaronder ook pas afgestudeerden, door 32 lokale hulpverleners, vier hoefsmeden, twee tuigmakers en een scheerder. Het doel van deze bijscholing is dat werkpaarden en -ezels

professioneel worden geholpen door lokale dienstverleners, wat de gezondheid van de dieren ten goede komt.

Op veel locaties wordt goed samengewerkt met lokale veeartsen. Als voorbeeld dient de tweedaagse pakzadel-campagne die het team van Brooke-Aswan in samenwerking met lokale veeartsen heeft georganiseerd in het dorp Elmanshia. Ezeleigenaren is bijgebracht dat een goed pakzadel en diervriendelijk tuig belangrijk is voor het welzijn en de productiviteit van hun werkdier.

Aan de hand van posters met foto's van tuigwonden wordt de schade getoond die het gevolg is van slecht tuig. Voorts is de eigenaren in "doe het zelf- groepssessies" geleerd hoe eenvoudig het is om een zadel te repareren. Mede omdat lokale veeartsen hun klanten attent hebben gemaakt hebben maar liefst 108 ezeleigenaren deelgenomen aan de campagne, waarbij 73 kapotte pakzadels volledig zijn hersteld en diervriendelijk gemaakt, met zachte padding en goede materialen.

Voorlichting en bewustmaking van diereigenaren/gebruikers, schoolkinderen en overige belanghebbenden.

Brooke-Egypte besteedt veel aandacht aan voorlichting. Bij diverse malen uitgevoerde metingen wordt steeds weer aangetoond dat het goed is om te investeren in voorlichting, opvoeding en bijscholing. In het boekjaar hebben dankzij de inspanningen van Brooke-Egypte 141.000 diereigenaren, gebruikers, familieleden en schoolkinderen kennis genomen van de boodschap van Brooke. Deze boodschap wordt overgebracht in vele vormen. Populair zijn de wedstrijden voor Beste paard/ezel en Beste eigenaar, die veel aandacht trekken in buurtwijken, dorpen, en sinds dit boekjaar zelfs in de baksteenfabrieken. In het boekjaar zijn, verspreid over alle kliniekcentra, 11 wedstrijden georganiseerd, waaraan 435 eigenaren hebben deelgenomen met hun paard, ezel of muilnier.

Een belangrijk systeem om de gemeenschappen te enthousiasmeren voor dierenwelzijn bestaat hieruit dat Brooke-Egypte in de gemeenschap mensen selecteert en opleidt om de boodschap over dierenwelzijn te verspreiden. Een grote rol is hier weggelegd voor de 137 welzijnsworksters van de overheid die op het platteland voorlichting aan vrouwen geven over hygiëne en kindzorg, en die daarbij, onder begeleiding van Brooke, tevens aandacht schenken aan voorlichting over dierenwelzijn. Deze welzijnsworksters, de "rural guides", verzorgen ook poppenkastvoorstellingen waarin goede zorg voor paarden en ezels centraal staat voor de kinderen in de wijken die ze bezoeken. Ook speelt Brooke-Egypte in op de lees- en schrijfcursussen voor volwassenen waar, dankzij Brooke, ook aandacht wordt geschonken aan dierenwelzijn. 30 docenten hebben dit jaar de Brooke-dierenwelzijnslessen verspreid onder hun 385 leerlingen.

De thema's van de dierenwelzijnslessen zijn onder meer dierverzorging, het herkennen en voorkomen van hoefproblemen en ziektes zoals tetanus, het vervangen van de neusketting door zachte neusband, huidaandoeningen, de oorzaken van koliek, endoparasieten en het voorkomen van oververhitting.

Niet alleen de welzijnswerksters, ook de Brooke-teams zelf investeren in voorlichting aan kinderen. Gedurende het jaar hebben verschillende klinieken schoolbezoeken georganiseerd, met een rondleiding in de kliniek, vragenuurtje en teken- en opstelwedstrijd. En op 10 scholen in de omgeving van alle zeven Egyptische Brooke-centra zijn wedstrijden georganiseerd in kennis over dierenwelzijn, natuurlijk met leuke prijsjes voor de winnaars. Door middel van rollenspellen als “wat zou ik willen als ik een ezel was” wordt kinderen spelenderwijs de waarde van de vijf vrijheden voor dieren bijgebracht.

Het les geven aan schoolkinderen heeft als doel om kinderen bewust te maken dat dieren voelen en met respect moeten worden behandeld. Hele families helpen mee met de tekeningen die de kinderen maken voor de tekenwedstrijden.

Samenwerking met lokale overheidsinstanties en non-gouvernementele organisaties.

Brooke-Egypte heeft connecties met meer dan 59 lokale overheidsinstanties en non-gouvernementele organisaties, zoals veterinaire faculteiten van universiteiten, het overkoepelende orgaan voor veterinaire dienstverlening, de ministeries van landbouw, onderwijs en toerisme en met lokale dierenhulporganisaties. Het gaat hierbij om beïnvloeding en om samenwerkingsverbanden, zoals bijvoorbeeld universitaire opleidingsprojecten en gezamenlijke campagnes ter promotie van dierenwelzijn.

Voorbeeld van een kleinschalig project is de samenwerking met de school Masr Bokra, die in het gebied van de baksteenfabrieken is gevestigd en waar jonge arbeiders van de baksteenfabrieken en buurtkinderen les krijgen in rekenen en schrijven. Brooke heeft ingehaakt op het lesprogramma en geeft jonge arbeiders uitleg over het belang van goede zorg voor de baksteenfabrieksdieren waar ze elke dag mee werken. Door Brooke-Egypte uitgevoerde tests wijzen uit dat de kinderen veel van de Brooke-lessen opsteken, waarmee deze lessen bijdragen bij aan verlichting van het dierenleed in de baksteenfabrieken.

Een tweede kleinschalig voorbeeld is de samenwerking van Brooke-Alexandrië met het lokale instituut voor schrijfonderwijs aan volwassenen in de plattelandsgemeente Abou Hommos. Het Brooke-team heeft aan het instituut in Abou Hommos 225 leerlingen in de leeftijd van 25-40 les gegeven over dierzorg. 30% van deze leerlingen bestond uit vrouwen, die binnen het huishouden belast zijn met de verzorging van de paarden en ezels. Deze cursussen leiden geleidelijk aan tot een verbetering in de manier waarop de vrouwen de dieren verzorgen.

Grootschaliger van opzet is de samenwerking van Brooke-Mansoura in de Nijldelta met het Veterinaire Syndicaat en de veterinaire faculteit van de Universiteit van Mansoura, waarbij het Brooke-team gedurende het jaar in het veld 30 interactieve trainingsdagen voor studenten diergeneeskunde heeft georganiseerd.

Onder leiding van hoofddierenarts Dr. Ghais van Brooke-Luxor hebben de drie zuidelijke Brooke-Klinieken van Luxor, Aswan en Edfu in de kliniek van Edfu een workshop georganiseerd voor de in het zuiden actieve ontwikkelingswerksters ("rural guides") waar Brooke mee samenwerkt. Het programma voor de bijeenkomst is, na een voorbespreking met Dr. Ghais, samengesteld door medewerkers van de organisatie "Funtasia", die gespecialiseerd is in creatieve en stimulerende

lesprogramma's. Het belangrijkste doel van de workshop was om de rural guides te motiveren, inspireren, en om hun lesgevende vaardigheden te vergroten. Daarnaast had de workshop tot doel om de medewerkers van Funtasia een indruk te geven van de kwaliteit en de werkzaamheden van de rural guides, op basis waarvan Funtasia een nieuw lesprogramma voor rural guides kan ontwikkelen, waarmee onder meer ook hun effectiviteit kan worden gemeten. De workshop, die werd bijgewoond door 50 rural guides, was een groot succes. Na het lesprogramma ontstond een levendige discussie waarbij de dames vrijuit spraken over de ideeën die zij zelf hebben hoe ze het Brooke-onderdeel in hun voorlichting nog duidelijker kunnen overbrengen. Daaruit bleek hoe bevlogen een aantal rural guides zijn en hoe belangrijk ze het vinden om het goed te doen. Aan het einde van de workshop was een wedstrijd voor de twee beste rural guides, met als achterliggende gedachte dat een sfeer van gezonde competitie een prestatie bevorderende werking heeft.

Interne bijscholing en kwaliteitscontrole.

Bijscholing voor de verzorgers en dierenartsassistenten.

In elke kliniek is een trainingsdag georganiseerd voor alle verzorgers en assistenten over het gedrag van paarden, ezels en muil dieren en hoe de dieren te begeleiden tijdens de diergeneeskundige behandeling.

Opfriscursus voor de Brooke-dierenartsen over kreupelheid bij paarden en ezels.

In augustus 2019 hebben zeven dierenartsen uit alle zeven kliniekcentra in het piramidegebied een opfriscursus gehad in het diagnosticeren en behandelen van kreupelheid bij paarden en ezels.

Opfriscursus voor de Brooke-dierenartsen in orthopedie en gynaecologie bij paarden en ezels.

Deze cursus, die plaatsvond in de Cairo-kliniek in februari 2020, werd geleid door een externe trainer en bijgewoond

door 10 dierenartsen uit alle zeven kliniekcentra. Elke deelnemende dierenarts heeft vervolgens zijn collega's bijgepraat.

Opfriscursus hoefbekappen voor kliniekhoeftsmeden en ondersteunende staf.

In september 2019 heeft de kliniek van Edfu een opfriscursus hoefbekappen georganiseerd voor 9 hoeftsmeden en verzorgers van alle zeven kliniekcentra.

Elke deelnemende dierenarts, verzorger of hoeftsmid heeft na afronding van de cursus de plicht om zijn/haar bevindingen en/of nieuw verworven inzichten te delen met de collega's in de kliniek waar hij/zij werkt.

Werkgroep "Beleid voor Stagiaires".

In januari 2020 is een werkgroep gevormd die zich buigt over een nieuw beleid en opleidingsprogramma omtrent stagiaires van Egyptische veterinaire faculteiten.

Monitoring en evaluatie (M&E).

Gedurende het boekjaar 19-20 zijn de kwartaalrapportages, updates en het jaarverslag ingediend bij Brooke-NL.

Directrice mw. Abeer Shennawy en het Hoofd Dierenwelzijn Dr. Emad Naoum hebben inspectiebezoeken gebracht aan de kliniekcentra.

Patiënten- en projectregistratie. Het patiëntenregistratie-systeem is sneller gemaakt en gemakkelijker in gebruik. De ingevoerde data worden gecontroleerd en indien nodig gecorrigeerd. In de database is plaats ingeruimd voor het vastleggen van doelstellingen en het meten of deze worden gehaald. Eveneens toegevoegd zijn vragenlijsten, bijvoorbeeld over gedragsverandering van diereigenaren, en lijsten met meetresultaten zoals de zogenaamde Animal Based Indicators (ABI's) voor specifieke projecten zoals het neuswondenproject, en het project voor toeristenpaarden in het piramidegebied in Cairo, in Luxor, Edfu en Aswan. Voorheen werden deze lijsten door elke kliniek in aparte bestanden bijgehouden, maar ze zijn nu opgenomen in de centrale database, waardoor ze op elk moment door bevoegden kunnen worden geraadpleegd.

Als gevolg van de uitbraak van COVID19, waardoor de mobiele teams tijdelijk niet konden uitrijden, konden de lijsten met ABI's in de maand maart niet worden bijgehouden.

Research. Voortgang mestonderzoek op parasitaire wormen; gericht onderzoek op resistentie tegen ontwormingsmiddel in de zeven werkgebieden van Brooke-Egypte:

De Brooke-dierenartsen dienen ontwormingsmiddel toe aan werkpaarden en -ezels die voor controle of behandeling naar Brooke worden gebracht en vier maal per jaar wordt binnen het werkgebied een massa-ontwormingscampagne uitgevoerd. Dierenartsen van alle zeven kliniekcentra zijn twee jaar geleden nageschoold in mestonderzoek naar wormeneitjes, de herkenning van verschillende worminfecties en het vaststellen van de ernst van een worminfectie door toepassing van de "McMaster-techniek". Vorig boekjaar hebben mobiele teams van elke Brooke-kliniek op locatie een 0-meting gedaan. De uitkomst van deze 0-meting wees uit dat voor vrijwel alle onderzochte dieren de wormen-infectiegraad laag was. Resistentie tegen het ontwormingsmiddel Fenbendazole dat door Brooke-Egypte wordt gebruikt vormt echter een risico. Brooke-Egypte blijft de worminfectiegraad monitoren. Tot nu toe zijn er geen indicaties voor resistentie tegen het middel.

Speciale gebeurtenissen/activiteiten.

Bezoek kleinkinderen Dorothy Brooke en viering 25-jarig bestaan Brooke-Nederland en 85-jarig bestaan Brooke-Egypte.

In september hebben twee kleinkinderen van Dorothy Brooke een bezoek gebracht aan Brooke-Alexandrië en Brooke-Cairo, waar ze onder meer de baksteenfabrieken hebben bezocht en bloemen hebben gelegd op het graf van hun grootmoeder. Met een kleine delegatie van bestuur en directie van Brooke-Nederland is op het Brooke-kantoor in Cairo het 25-jarig jubileum van Brooke-Nederland en het 85-jubileum van Brooke-Egypte gevierd.

Brooke-Luxor. In Luxor is momenteel sprake van een tijdelijke situatie waarbij alleen met mobiele teams wordt gewerkt. Dankzij lobbywerk van de hoofddierenarts van de Luxor-kliniek en de directrice van Brooke-Egypte hebben de plaatselijke autoriteiten in 2017 toestemming gegeven dat een stuk land mag worden gebruikt voor de bouw van een nieuwe Brooke-kliniek. In januari 2020 is het contract getekend, gevolgd door de betaling voor het land. Door de coronacrisis hebben de besturen van Brooke-Nederland en Brooke-Egypte besloten dat het verstandig is om de bouw van de kliniek uit te stellen tot boekjaar 2021-2022. Ondertussen zetten de mobiele teams hun werkzaamheden voor de werkpaarden en -ezels in Luxor onverminderd voort, op behandelplaatsen die ter beschikking zijn gesteld door de plaatselijke autoriteiten.

Bezoek van internationale studenten diergeneeskunde van de IVSA aan Cairo-kliniek.

In juli 2019 hebben studenten diergeneeskunde van de International Veterinary Students Association (IVSA) een bezoek gebracht aan de Brooke-kliniek in Cairo. Deze internationale organisatie richt zich op verbetering en standaardisering van internationale veterinaire lesprogramma's door uitwisseling van ideeën, kennis en cultuur.

Geoormerkte giften 2019/2020

Ook dit jaar weer hebben donateurs van Brooke-Nederland twee mobiele teams van Brooke-Egypte speciaal ondersteund: een team in de Nijldelta (Mansoura) geleid door dierenarts Dr. Abed, die dit boekjaar 8.115 dieren heeft behandeld en die, met zijn team en drie "rural guides", zo'n 3.000 mensen heeft voorgelicht over dierenwelzijn op 14 werklocaties, en het mobiele team van Dr. Ameen in Luxor, die op 14 locaties 7.579 dieren heeft behandeld en die, samen met lokale welzijnswerksters, zo'n 5.000 mensen heeft voorgelicht over goede dierzorg. Brooke-Egypte is deze schenkers bijzonder dankbaar voor hun aanmoediging en steun.

Vooruitzichten Brooke-Egypte boekjaar 2020/2021

Brooke-Egypte handhaaft de grote lijnen van het beleid zoals thans gevoerd, met als hoofdpunten gratis veterinaire dienstverlening aan noodlijdende werkpaarden, -ezels en muil dieren; publieksvoorlichting over dierenwelzijn en, waar mogelijk, beïnvloeding van het overheidsbeleid op het gebied van dierenwelzijn; samenwerking met overheidsinstanties en non-gouvernementele organisaties; interne bijscholing en bijscholing van lokale dienst- en hulpverleners.

Impactmeting:

Om de impact van de activiteiten van Brooke-Egypte inzichtelijk te maken, is gedurende het boekjaar 2018-2019 gewerkt aan een plan voor het verrichten van systematische metingen. Het doel is om dieren die acuut lijden te helpen en om een structurele verbetering in het welzijn van de werkdieren te realiseren. De metingen worden uitgevoerd in de volgende stappen: 1) selectie van geschikte, specifieke meetgebieden voor elk diergeneeskundig team 2) analyse van de situatie in de geselecteerde gebieden door identificatie van de meest voorkomende dierenwelzijnsproblemen in het gebied 3) het vaststellen van de aanpak om problemen te bestrijden en implementatie 4) monitoring en evaluatie na een periode van vijf jaar 5) rapportage.

Het meten en evalueren van de interventiemethoden in gebieden met specifieke gezondheidsproblemen bij werkpaarden en ezels die door Brooke-Egypte projectmatig worden bestreden verschaft Brooke-Egypte inzicht in de effectiviteit van de interventie en stelt de beleidsmakers in staat om indien nodig de aanpak te wijzigen.

Inmiddels zijn in alle werkgebieden de belangrijkste gezondheidsproblemen geïdentificeerd op basis van de zogenaamde welfare assessment indicatoren, waarbij zowel is gekeken naar dieren als naar het gedrag van de diereigenaren en overige mensen die met dieren werken. Brooke-Egypte is realistisch en onderkent dat veranderingen in dierenwelzijn en het gedrag van mensen zich niet van de ene op de andere dag voltrekken; dat duurt vele jaren; generaties zelfs. Ondertussen spant Brooke-Egypte zich met gerichte programma's in om een duurzame verbetering teweeg te brengen in het welzijn van werkpaarden en ezels en in het gedrag van mensen ten opzichte van hun dier.

Zwaargewonde patiënt

Hetzelfde dier na kliniekbehandeling door Brooke-Cairo

Bijdrage Brooke-Nederland aan Brooke-India

Brooke-India is dankbaar voor de steun van de Nederlandse donateurs voor hun werk.

Outcome 1. Het vergroten van de kennis van paardenheelkunde en paardenwelzijn van lokale veterinaire dienstverleners en het versterken van hun contact met de gemeenschappen paarden- en ezel-eigenaren:

Brooke-India zit in een overgangsfase. De directe hulpverlening door eigen dierenartsen wordt verschoven naar dienstverlening door plaatselijke veeartsen en overige dienstverleners actief in de paardensector. Om die daartoe in staat te stellen heeft Brooke-India een bijscholingsprogramma voor de verschillende soorten dienstverleners, zoals veeartsen met een eigen praktijk, veeartsen in dienst van de overheid, hoefsmeden, scheerders, tuigmakers en zadelmakers in dorpen, toeristische gebieden en bij toeristische trekpleisters zoals heiligdommen, en in de omgeving van baksteenfabrieken

In het boekjaar 2019-2020 heeft Brooke-India de volgende voorlichtingssessies georganiseerd:

- Voor veeartsen en generalisten 3.085 bijscholingssessies in de openlucht en 331 bijscholingscursussen in veterinaire praktijken.
- Voor hoefsmeden 2.835 bijscholingscursussen in de openlucht en 375 workshops in hoefsmederijen.
- Voor dierenartsassistenten 144 bijscholingssessies.
- Voor overheidsdierenartsen 44 bijscholingssessies.

Daarnaast heeft Brooke-India ervoor gezorgd dat contact werd gelegd tussen veterinaire dienstverleners en lokale apotheken, plaatselijke en regionale afdelingen van het landbouwministerie en lokale gemeenschappen van eigenaren van paarden en ezels. Dankzij de inspanningen van Brooke-India zijn het afgelopen jaar van in totaal 25.369 spoedgevallen 7.132 behandeld door Brooke-dierenartsen; het overgrote deel, 18.237 dieren (72 procent), is behandeld door lokale veeartsen. De kennisoverdracht werpt zijn vruchten af; de zelfredzaamheid van gemeenschappen neemt toe en de afhankelijkheid van de hulpverlening door Brooke-India neemt af.

Gelijktijdig met deze bijscholingscursussen wordt eigenaren van paarden en ezels geleerd om pijn te herkennen bij hun dier, om voorzieningen te treffen waardoor aandoeningen worden voorkomen, om gebruik te maken van Eerstehulp-kits en dat op de juiste manier te doen. Brooke-India maakt bij de voorlichting gebruik van de zogenaamde “Participatory Welfare Needs Assessment”, een leermodel ontwikkeld door Brooke-India om groepen actief te laten meedenken wat werkpaarden en ezels nodig hebben om gezond te zijn en blijven.

Brooke-India zet haar beleid voort van het vormen van paardenwelzijns groepen binnen de gemeenschappen paardeneigenaren in drie lagen: de groep, een vereniging van groepen en een federatie. De gedachte hierachter is dat in groepsverband gemeenschappelijke belangen van paardeneigenaren kunnen worden behartigd, in eigen kring, maar ook bij instanties en overheden. Zo kunnen deze groepen bijvoorbeeld gezamenlijk onderhandelen met lokale veterinaire dienstverleners over schappelijke prijzen voor diergeneeskundige behandelingen. In het boekjaar 2019-2020 zijn 110 paardenwelzijns groepen voor mannen gevormd en 25 groepen voor de vrouwen binnen de gemeenschap. In het boekjaar 2019-2020 zijn 2530 Eerstehulp-kits uitgedeeld in dorpen, aan paardenwelzijns groepen en aan individuele eigenaren.

Resultaat van enkele metingen in dorpen met paardenwelzijns groepen aan de hand van de zogenaamde “Animal Based Indicators”:

- a) 80 procent van de paarden en ezels heeft geen wonden aan de rug of schoft.
- b) 86 procent van de paarden en ezels heeft geen huidparasieten.
- c) 95 procent van de paarden en ezels voelt zich goed en heeft geen angst.

Metingen van lokale dienstverlening in gemeenschappen waar Brooke-India bijscholing heeft gegeven:

- a) 72 procent van de lokale dienstverleners levert goede kwaliteit diensten met goede kwaliteit medicamenten en medisch gereedschap om paarden en ezels te behandelen.
- b) 77 procent van de hoefsmiden levert goed werk met goed gereedschap.

Outcome 2. Het creëren van een diervriendelijke omgeving in de baksteenfabrieken:

Er zijn duizenden baksteenfabrieken verspreid over heel India. Brooke-India zet zich in om de eigenaren van de baksteenfabrieken aan te sporen om in hun fabriek voorzieningen te treffen die

het dierenwelzijn bevorderen van de paarden en ezeltjes, zoals zandbakken voor de dieren om in te rollen, overdekte stallen en rustplaatsen, en Eerstehulp-kits. In boekjaar 2019-2020 zijn 1619 Eerstehulp-kits geplaatst in de baksteenfabrieken. Om ervoor te zorgen dat in elke baksteenfabriek iemand aanwezig is die weet hoe om te gaan met de Eerstehulp-kit wordt in elke baksteenfabriek een fabrieksarbeider aangewezen die door Brooke-India wordt opgeleid tot Ashwamitra, oftewel Paardenvriend. De Ashwamitra controleert

de gezondheid van de dieren, beheert de Eerstehulp-kit en zorgt dat deze na gebruik aangevuld wordt en verricht eenvoudige behandelingen zoals de verzorging van oppervlakkige wonden.

Brooke-India's doel is dat baksteenfabrieken die voorzieningen voor dierenwelzijn hebben, een dierenwelzijns-keurmerk krijgen. Om draagvlak te creëren voor dit idee heeft Brooke-India samengewerkt met regionale baksteenfabriekverenigingen, met aannemers, en ze hebben zelfs een ontmoeting gehad met de President en Secretaris van de Federatie van baksteen- en tegelfabrieken voor heel India (All India Brick and Tile Manufacturing Federation (AIBTMF)). De prominenten gaven aan positief te staan tegenover het idee van een dierenwelzijns-keurmerk, en hebben hun volledige medewerking toegezegd.

Brooke-India heeft daarnaast een ontwerp voor een richtlijn en standaard voor dierenwelzijn in baksteenfabrieken ingediend bij de Raad voor Dierenwelzijn van India (Animal Welfare Board of India, AWBI). In de hoop dat de standaard wordt geaccepteerd door de Raad verricht het team van Brooke-India veel lobbywerk bij ambtenaren werkzaam bij de Raad.

Brooke-India heeft zich ook op landelijk niveau ingespannen om de baksteenfabrieken "groener" te maken. In New Delhi heeft Brooke-India een nationale bijeenkomst georganiseerd getiteld "Moving towards Green Bricks" waarbij gekeken werd naar mogelijkheden voor een multi-sector samenwerking tot verbetering van de baksteenproductie in India op het gebied van het milieu, arbeidsomstandigheden en dierenwelzijn, uiteraard in samenwerking met de baksteenindustrie. De bijeenkomst werd bijgewoond door 40 vertegenwoordigers uit de sectoren dier&milieu, sociale zaken en de baksteenindustrie. Op de bijeenkomst is de basis gelegd voor een landelijke werkgroep voor baksteenfabrieken (The National Brick Kiln Working Group (NBKWG)), die zich

gaat buigen over een nationaal actieplan voor baksteenfabrieken waarin milieu, mens en dier centraal staan.

Outcome 3. Heiligdommen, toeristische trekpleisters en paardenmarkten:

Brooke-India heeft een belangrijke rol gespeeld bij de totstandkoming van regelgeving voor het welzijn van paarden, ezels en muil dieren die worden ingezet om bezoekers van heiligdommen te vervoeren. Daarvoor is samengewerkt met besturen van de heiligdommen en met gemeentebesturen, die op veel plaatsen hebben gezorgd voor basisvoorzieningen zoals waterbakken en afdakjes voor de dieren.

Paardenmarkten worden doorgaans ver van de bewoonde wereld gehouden en dierenartsen zijn er nauwelijks, terwijl er duizenden paarden, ezels en muil dieren staan. In het boekjaar 2019-2020 is het team van Brooke-India aanwezig geweest op 65 paardenmarkten, waar ze in totaal 203.674 dieren hebben behandeld, cursussen hebben verzorgd voor overheidsdierenartsen die door Brooke-India waren uitgenodigd. Daarnaast heeft het team op de markten bijscholing gegeven aan hoefsmeden en scheerders.

Het team van Brooke-India blijft in gesprek met de organisatoren van de markten, die worden gewezen op het belang van een goede infrastructuur voor dieren, zoals in- en uitlaatplaatsen voor de dieren die per open vrachtwagen worden vervoerd, beschikbaarheid van water en groenvoer, en plaatsen waar zieke dieren in quarantaine kunnen worden geplaatst. Brooke-India heeft twee regionale workshops georganiseerd in de steden Agra en Meerut, waaraan 22 organisatoren van paardenmarkten hebben deelgenomen. Op de workshops zijn de organisatoren onder meer attent gemaakt op de risico's van infectieziekten op de markten.

Brooke-India gebruikt de paardenmarkten ook als studieterrein voor de eigen veterinaire staf en stagiaires, en voor studenten van universiteiten in de omgeving van de paardenmarkten. Op de markten hebben 50 bijna afgestudeerde studenten diergeneeskunde les gekregen van de Brooke-dierenartsen.

Vrouwen spelen een belangrijke rol bij het voeren en verzorgen van de paarden en ezels als het werk erop zit. Op de markten is voorlichting gegeven aan vrouwelijke paardeneigenaren en echtgenotes van paardeneigenaren door Sushma, een door Brooke-opgeleide lokale hulpverleenster.

Door de uitbraak van corona zijn in heel India sinds maart alle paardenmarkten opgeschort.

Outcome 4. Advocacy:

Om diervriendelijke beleidsveranderingen op nationaal en regionaal niveau teweeg te brengen heeft Brooke-India in boekjaar 2019-2020 wederom contacten gelegd met een groot aantal belanghebbenden en beleidsmakers uit verschillende disciplines, waaronder ambtenaren op het Departement van Landbouw en Dierhouderij en hoge functionarissen van de Indiase Raad van Dierenwelzijn, alsmede directeuren van onderzoeksinstituten en universiteiten. Het doel van dit soort contacten is dat overheden en overige instanties het belang inzien van en middelen beschikbaar stellen voor het welzijn van werkpaarden, ezels en muildieren.

"Vishnubhai werkt in een baksteenfabriek. Hij is niet naar school geweest en heeft geen opleiding, maar hij begreep het belang en het hanteren van een Eerstehulp-kit sneller dan alle andere arbeiders in de fabriek. Hij slaagt erin om de eigenaren van de werkdieren in de fabriek te overtuigen dat goede dierzorg belangrijk is en hij verspreid onze lessen over diergezondheid en dierenwelzijn onder zijn collega's. We hebben er goed aan gedaan om hem als Ashwamitra aan te wijzen in deze baksteenfabriek." - Dr. Kaushal Suthar, Dierenarts Brooke-India.

Bijdrage Brooke-Nederland aan Brooke-Pakistan: hulpprogramma steenkolenmijnen in Khushab en Chakwal

Brooke-Pakistan is de Nederlandse donateurs dankbaar voor hun bijdrage aan hun werk in de kolenmijnen in Khushab en Chakwal.

In de maanden juli en september zijn de werkzaamheden in de kolenmijnen stopgezet vanwege zware regenval waardoor het terrein te modderig en gevaarlijk was.

In het boekjaar 2019-2020 hebben de door Brooke-Pakistan bijgeschoolde lokale veterinaire dienstverleners 266.525 diergeneeskundige behandelingen gegeven. Dit is een positieve stap en prestatie op de weg naar duurzaamheid en de overdracht van behandelingen op lokale veterinaire dienstverleners (met name veeartsen in dienst van de overheid). De training en begeleiding van lokale veterinaire dienstverleners heeft geleid tot een aanzienlijke verbetering in hun kennis en vaardigheden in het behandelen van paarden, ezels en muildieren. Volgens metingen van Brooke-Pakistan in de twee aandachtsgebieden baksteenfabrieken en kolenmijnen is de kennis van veeartsen met 70% toegenomen, wat sterk in de richting komt van het beoogde streefgetal van 75% in 2021.

In de baksteenfabrieken hebben dier en mens baat gehad bij de samenwerking van Brooke met overheidsorganisaties, non-gouvernementele organisaties, universiteiten en andere maatschappelijke organisaties. In de afgelopen drie jaar heeft Brooke-Pakistan een verbetering gemeten in het welzijn van de werkpaarden en muildieren in de baksteenfabrieken:

- 14% van de paarden en muildieren is ondervoed met een slechte conditie, tegenover een baseline meting van 60%.
- 9% van de paarden en muildieren lijdt aan ernstige schoft- en rugwonden, tegenover een baseline meting van 51%.

- 18% van de paarden en muildieren heeft gewonde of geïnfecteerde ogen, tegenover een baseline meting van 47% in 2017.
- 37% van de paarden en muildieren heeft een hoefafwijking tegenover 73% in 2017.

De kolenmijnen

“Ik hoop dat ons project in de kolenmijnen een verandering teweegbrengt in de houding van eigenaren en arbeiders ten opzichte van hun dieren; dat ze hun gedrag veranderen en dat ze respect krijgen voor hun werkdieren”. (Brooke-dierenarts Dr. M. Aslam over zijn werk in het kader van het kolenmijnproject van Brooke-Pakistan.)

In de kolenmijnen van Khushab en Chakwal worden werkezeltjes ingezet om de kolen vanuit de diepe mijnschachten naar de oppervlakte te vervoeren. De mijnen bieden werkgelegenheid aan duizenden ongeschoolde en semi-geschoolde arbeiders, die tevens de eigenaren zijn van de ezels. Met ingangen die 1.60 meter hoog en breed zijn, met schachten van 230 meter diep vol stof en verstikkende, vervuilde lucht zijn de mijnen gevaarlijke werkplekken voor mens en dier. De ezeltjes sjouwen zware zakken kool van beneden naar boven, lopen daarbij verwondingen op, raken uitgeput en oververhit. Brooke-Pakistan wil met haar kolenmijnproject de leefomstandigheden verbeteren van de circa 6.000 kolenmijn-ezeltjes en 4.000 diereigenaren die in de 200 mijnen werken.

Coronacrisis

De kolenmijnwerkers zijn een gemarginaliseerde gemeenschap die onderaan de lijst staat voor overheidssteun. De coronacrisis zal deze gemeenschap dan ook hard raken. In deze zware tijd zijn de werk-ezeltjes van de mijnwerkers van levensbelang voor hun eigenaren, omdat de dieren worden ingezet voor vervoer van water, eten en medicijnen. Brooke-Pakistan zal er alles aan doen om deze werkdieren en hun eigenaren te helpen, ook als het gaat om bemiddeling voor wat betreft deelname aan noodhulp door de overheid. Als onderdeel van haar kolenmijnproject heeft Brooke-Pakistan de levensbehoeften van de kolenmijnwerkers in kaart gebracht, en deze rapporten kunnen de mijnwerkers helpen om toegang te krijgen tot subsidie en staatsteun.

Brooke-Pakistan heeft de meeste mijnen voorzien van eerstehulp-kits, en vele honderden eigenaren hebben dankzij de Brooke-voorlichtingssessies geleerd om eenvoudige wonden te behandelen. Bij ernstige wonden of aandoeningen kunnen eigenaren hun dier laten behandelen door een door Brooke-bijgeschoolde veearts in de buurt van de desbetreffende mijn. Dierenartsen zijn na de uitbraak van de crisis in Pakistan geschaard onder de essentiële beroepen, dus die kunnen hulp verlenen aan de dieren van de kolenmijnen, onder voorwaarde dat zij de regels omtrent hygiëne en afstand hanteren. Totdat de lockdown-regels in Pakistan worden versoepeld verleent Brooke-Pakistan telefonisch advies en regelt contacten tussen diereigenaren en lokale overheids-veeartsen.

Brooke-Pakistan heeft een goede reputatie en jarenlange ervaring in het organiseren van effectieve strategieën bij rampen als overstromingen, droogte en aardbevingen en weet welke overheidsinstanties en NGO's moeten worden ingeschakeld om te verzekeren dat gemeenschappen van werkdier-eigenaren hulp krijgen. En in bepaalde gemeenschappen diereigenaren is Brooke-Pakistan actief geweest in het opzetten van gemeenschaps-spaarpotten, een soort noodfondsen die in deze tijd goed van pas zullen komen.

Hoogtepunten van het kolenmijnproject 2019/2020

Gemeenschapsbetrokkenheid: een aantal aandoeningen van de werkpaarden en ezeltjes in de kolenmijnen zijn het resultaat van een gebrek aan kennis over dierenwelzijn van de eigenaren. Door de eigenaren kennis over dierzorg bij te brengen raken ze minder afhankelijk van de hulpverlening van Brooke of lokale veterinaire dienstverleners. Brooke-Pakistan heeft gedurende het jaar 350 voorlichtingssessies georganiseerd waarin zaken als schone stallen, watervoorziening en goed voer, hoefverzorging, en het tijdig behandelen van schaafwonden aan de orde kwamen. 1.200 diereigenaren en werkers hebben de sessies bijgewoond.

Het bewustzijn van de mijnwerkers voor wat betreft de gezondheid van de werkdieren werd mede vergroot door de door Brooke-Pakistan georganiseerde uitwisselingsbezoeken van groepen werkers van verschillende mijnen waarbij de diereigenaren ervaringen konden uitwisselen, en door vier wedstrijden voor het gezondste werkdier/beste eigenaar. 120 eigenaren en hun dieren hebben deelgenomen aan de wedstrijd, waar de dieren werden beoordeeld op gezondheid, lichaamsconditie en goed verzorgde vacht. De winnaars kregen een grote zak voer en een certificaat. Zij zullen hun collega-diereigenaren uitleggen hoe ook zij hun dier kunnen laten winnen.

Bijscholing van lokale veterinaire dienstverleners: Brooke-Pakistan's strategische doelstelling van zelfredzaamheid van diereigenaren en het afbouwen van afhankelijkheid van de hulpverlening door Brooke-Pakistan gaat hand in hand met het versterken van de kennis en vaardigheden van lokale veterinaire dienstverleners op het gebied van het behandelen van paarden en ezels. De aanpak is effectief: in het boekjaar 2019-2020 zijn 1.159 dieren behandeld door lokale veeartsen tegenover 313 door Brooke-dierenartsen, terwijl voorheen vrijwel alle behandelingen werden verricht door Brooke-dierenartsen.

Omdat paarden en ezels minder geld opleveren dan wol- en vleesproducerend vee besteden veterinaire faculteiten van Pakistaanse universiteiten

nauwelijks aandacht aan paarden en ezels. Daardoor hebben veeartsen nauwelijks kennis van ziektes en aandoeningen bij paarden en ezels. Brooke-Pakistan investeert in het vergroten van die kennis door intensief samen te werken met veterinaire faculteiten en te lobbyen voor het opnemen van paardenheilkunde in het curriculum.

Samenwerking met de eigenaren van de kolenmijnen: Brooke-Pakistan heeft ook dit jaar weer samengewerkt met de eigenaren van de kolenmijnen en hen aangespoord om een diervriendelijke omgeving te creëren in de mijnen en om eerstehulp-kits te plaatsen. Alle 200 mijnen hebben nu waterbakken geplaatst op het terrein, en in veel mijnen hangen nu Brooke-voorlichtingsposters over goed tuig, en regelmatig rust en water voor de dieren.

Uitdagingen.

De grootste uitdaging voor het team van Brooke-Pakistan dat in de kolenmijnen werkt is de Corona-crisis. Het is onmogelijk om te voorspellen hoe de crisis zich de komende maanden gaat ontwikkelen. Zodra de lockdown wordt versoepeld zullen de Brooke-Pakistan teams naar de kolenmijnen gaan om te zien hoe het daar gaat met de werkers en hun dieren, en waar mogelijk, zal Brooke-Pakistan ze helpen.

4. De organisatie Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland

Bestuur

Samenstelling

Het dagelijks bestuur bestaat uit een voorzitter, een penningmeester en een secretaris. Op 23 januari 2020 is mevrouw W.J.H. van Aerssen toegetreden als algemeen bestuurslid. Het algemeen bestuur bestaat uit zes personen.

Functioneren

Het bestuur heeft in 2019/2020 zesmaal vergaderd. Er hebben vier reguliere vergaderingen plaatsgevonden, een vrije vergadering ingevuld als brainstorm, en een "joint board meeting" met het Egyptische bestuur. Voorts heeft op 2 september 2019 een kennismakingsvergadering plaatsgevonden met de directrice van Brooke-Egypte en de voorzitter, penningmeester en directie van Brooke-Nederland. Tot slot hebben de voorzitter, penningmeester, secretaris en directeur

Brooke-Nederland vertegenwoordigd op een vergadering met bestuurs- en directiedelegatie van Brooke-Engeland in Londen in februari 2020.

Het bestuur heeft gedurende het boekjaar veelvuldig telefonisch en schriftelijk overleg gepleegd. De voorzitter van Brooke-Nederland heeft regelmatig contact gehad met de bestuursvoorzitters van respectievelijk Brooke-Egypte en Brooke-Engeland.

Staf en kantoor

De staf bestaat ultimo boekjaar uit twee fulltime medewerkers.

Comité van Aanbeveling

Ons Comité van Aanbeveling bestaat uit de prominente Nederlanders Martin Gaus (goodwill ambassador), Mensje van Keulen, Yvonne Kroonenberg, Tineke Bartels, Anky van Grunsven en Huub Stapel. Waar en wanneer mogelijk brengen de leden van het Comité van Aanbeveling en de ambassadeurs het werk van Brooke onder de aandacht van het grote publiek.

Academy Bartels, de befaamde dressuurstal en hippisch evenementenbureau, heeft Brooke ook dit jaar weer een prominente, gesponsorde plaats gegeven op 'Horse Event' in Deurne.

Brooke is de leden van het Comité van Aanbeveling en de ambassadeurs zeer dankbaar voor de wijze waarop ze zich inzetten, elk vanuit eigen betrokkenheid.

Vrijwilligers

Een aantal activiteiten van Brooke is uitsluitend mogelijk dankzij de inzet van vrijwilligers. Hun hulp is voor ons letterlijk onbetaalbaar en komt direct ten goede aan het goede doel, de zorg voor werkpaarden en ezels in de werkgebieden van Brooke. Onze vrijwilligers zijn bijzonder trouw en velen blijven hun activiteiten voortzetten.

De familie Vink, Ancilla de Rover, Winford van Deursen, Henk Polman, Ria Juffermans, Fem en Rob Groen zijn we dankbaar voor het bemannen van de Brooke-stand op diverse evenementen, zoals *Horse Event* en *Equiday*.

5. Brooke in de media

Brooke Hospital for Animals Nederland geeft gratis hulp aan verwaarloosde, zieke en gewonde werkpaarden en -ezels met name in Egypte. In Egypte leven naar schatting 1,7 miljoen werkpaarden en -ezels, waarvan een groot deel onder zeer slechte omstandigheden. Het werk van de Brooke-dierenartsen en voorlichtingsmedewerkers voor de werkdieren moet doorgaan, en dus blijft de behoefte bestaan aan financiële ondersteuning uit een ver land als Nederland. Brooke-Nederland heeft zich in ook het boekjaar 2019/2020 ingespannen om de activiteiten in het veld via zoveel mogelijk mediakanalen naar buiten te brengen.

In 1994 is Brooke-Nederland opgericht. Vanaf het begin heeft Brooke-Nederland de aandacht gevraagd voor 'het werkdier in de derde wereld'. Deze dieren moeten zwoegen, ze lijden aan ziektes, ondervoeding en uitputting. De paarden, ezels en muildieren zijn de enige bron van inkomsten voor hun straatarme eigenaren, die niet weten hoe ze met dieren moeten omgaan. Brooke-Nederland heeft deze boodschap neergelegd bij het Nederlandse publiek, en steun gevraagd. Met deze boodschap was Brooke een pionier in Nederland.

Brooke-Nederland blijft deze doelstellingen uitdragen, via televisie-uitzendingen, reclamespots, verhalen in Brooke Nieuws en de Brooke Juniorclub, advertenties en editorials in de pers, en via social media.

Brooke streeft ernaar om het leed van werkdieren in de derde wereld te plaatsen in een bredere context, waarin ook aandacht wordt gevraagd voor de armoede en de onwetendheid van de bevolking.

Televisie

In juni en oktober 2019 is onze nieuwe spot "Liefdevolle zorg" uitgezonden op nationale televisie. Onze televisiespot "Brooke ziet ze, Brooke helpt ze" is in december 2019 twee weken en in februari 2020 één week uitgezonden op nationale televisie.

Internet/social media

Voor wat betreft onze website en sociale mediakanalen maken wij gebruik van synergie tussen de verschillende uitingen van Brooke op televisie, in de geschreven pers, op internet en via onze sociale media. Hoe breder het platform, des te meer mensen we bereiken, ook buiten onze eigen achterban. Ook lenen sociale media zich uitstekend om de wervingsacties van vrijwilligers en actieve donateurs voor het voetlicht te brengen.

Gedurende het boekjaar hebben wij van bestaand filmmateriaal een paar korte filmclips gemaakt die gedurende het boekjaar zijn vertoond via onze website en sociale mediakanalen.

Geschreven pers

In de verschillende dagbladen en tijdschriften hebben we betaalde advertenties geplaatst, die gekoppeld waren aan extra gratis advertenties.

6. Relaties met donateurs

Brooke-Nederland publiceert tweemaal per jaar "Werkdier Nieuws", een acht pagina's tellende nieuwsbrief. De basisteksten en fotoreportages worden aangeleverd door de Brooke-medewerkers in het veld. Hiermee krijgen de donateurs een direct beeld van de wijze waarop hun donaties worden besteed. Op de laatste pagina van de nieuwsbrief worden de initiatieven en activiteiten vermeld die door particulieren en organisaties zijn ontwikkeld om financiële steun voor Brooke te werven of om

promotie te maken. Ook dit jaar zijn er weer mooie en verrassende initiatieven ontplooid en hebben we weer talrijke huwelijks- en verjaardagsgiften en donaties van maneges en dierenartsenpraktijken mogen ontvangen.

Voor onze juniorleden, “De Brookies”, wordt een nieuwsbrief gepubliceerd, die een aangepaste versie is van de ‘volwassen nieuwsbrief’. De juniornieuwsbrief leidt tot veel acties en spreekbeurten, van juniorleden en schoolklassen.

Ter zake van rechtstreekse donateurcontacten ontvangt Brooke jaarlijks zo'n 9.000 e-mails en brieven. Er wordt naar gestreefd om binnen één week een antwoord te sturen. In het boekjaar is deze doelstelling gerealiseerd.

Klachten worden volgens onze klachtenprocedure afgehandeld.

Het jaarverslag wordt na goedkeuring integraal op de website geplaatst.

7. Toezicht op de financiën

Brooke-Nederland volgt de voorschriften van het Centraal Bureau Fondsenwerving, waarin de RJ 650 ter zake van financiële verslaglegging is opgenomen. De gedragscode Wijffels wordt vrijwillig gevolgd. De statuten, het huishoudelijk reglement en het Treasury Statuut van Brooke-Nederland geven specifieke regels voor het financiële beleid, en voor de financiële verantwoordelijkheden en taken van het bestuur en de directie.

Intern toezicht

Tijdens de bestuursvergaderingen wordt als vast agendapunt de financiële situatie besproken en genotuleerd, eveneens in relatie tot het budget.

Extern toezicht

De boekhouding is uitbesteed aan Jac's den Boer & Vink bv, die gespecialiseerd is in de administratie van non-profitorganisaties. De facto fungeren zij als een extern toezichthouder op de dagelijkse financiën. De accountantscontrole en goedkeuring van de jaarstukken wordt uitgevoerd door Dubois & Co. Registeraccountants.

Als keurmerkhouder valt Brooke-Nederland onder het controlerend toezicht van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF).

N.B. In het boekjaar bedroegen de kosten van bovengenoemde externe toezichtcontrole circa 2,2% van de totale baten.

8. Resultaten

Realisatie/afwijking van planning

	<u>Realisatie 2019/2020</u>	<u>Planning 2019/2020</u>
Aantal nieuwe donateurs	1.000	1.600
Totaal baten	€ 2.931.893	€ 2.059.500
Donaties aan de kliniekcentra en projectmatige lasten	€ 1.775.711 *	€ 1.621.171

* Dit boekjaar betreffen de gerealiseerde donaties aan de kliniekcentra en projectmatige lasten € 1.775.711 tegenover een budget van € 1.621.171. Vanwege de revaluatie van het Egyptische pond zijn de donaties aan de kliniekcentra hoger dan begroot.

Verkorte staat van baten en lasten

	<u>Realisatie 2019/2020</u>	<u>Realisatie 2018/2019</u>
	€	€
Baten		
Totaal baten	<u>2.931.893</u>	<u>2.476.430</u>
Lasten		
Besteed aan doelstelling	2.083.904	1.560.183
Werving baten	70.874	91.985
Beheer en administratie	<u>104.525</u>	<u>68.976</u>
Totaal lasten	<u>2.259.303</u>	<u>1.721.144</u>
Diverse baten en lasten	-309	0
Saldo financiële baten en lasten	<u>-13.320</u>	<u>-13.848</u>
Saldo van baten en lasten	<u>658.961</u>	<u>741.438</u>

8.1 Bijdrage aan kliniekcentra in Egypte, Pakistan en India

Brooke-Nederland heeft € 1.740.711 rechtstreeks overgemaakt naar de kliniekcentra in Egypte. Daarnaast is er € 35.000 overgemaakt naar onze eigen, separate bankrekening van Brooke Action for Working Horses and Donkeys te Londen. Van daaruit is een bedrag van € 20.000 gedistribueerd ten behoeve van het werk van Brooke-Pakistan in de steenkolenmijnen en € 15.000 voor de werkzaamheden van Brooke-India. Een overzicht van de activiteiten in de bovengenoemde landen is gegeven onder punt 3 van het bestuursverslag.

8.2 Geoormerkte donaties

In het boekjaar heeft Brooke-Nederland in totaal € 20.000 aan geoormerkte donaties ontvangen ten behoeve van specifieke projecten in Egypte. In het boekjaar 2019/2020 zijn de geoormerkte donaties overgemaakt naar Egypte en betreffen € 10.000 voor Dr. Ameens Team en € 10.000 voor Dr. Abeds Team.

9. Financieel beleid

9.1 Vermogensbeleid

Het vermogen bestaat uit reserves en fondsen. Wanneer door een derde aan een deel van de middelen een specifieke bestemming is gegeven, wordt dit deel aangemerkt als een bestemmingsfonds. Wanneer niet een derde, maar het bestuur een bestemming aan de middelen heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Conform de 'Richtlijn Financieel beheer Goede Doelen' vormt het bestuur van Brooke uitsluitend reserves met het beschikbare vermogen met een vooraf bepaalde doelstelling of voor de continuïteit van steun aan de doelstellingen. In 2019/2020 is er een positief saldo van baten en lasten. Daardoor is het totale vermogen van de stichting toegenomen. In de begroting 2020/2021 is een intering op het vermogen geprognosticeerd. Het huidige vermogen vormt momenteel een veiligheidsbuffer om in continuïteit te kunnen voldoen aan onze doelstellingen, ook als het volatiele EGP een scherpe stijging gaat vertonen of als de impact van de coronacrisis negatief uitvalt. De reserves en fondsen van de stichting zijn op de volgende wijze vastgesteld:

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve heeft tot doel de werkzaamheden van Brooke-Nederland voor enige tijd te waarborgen. Brooke-Nederland houdt een continuïteitsreserve aan die gelijk is aan de operationele kosten van de werkorganisatie van anderhalf jaar. Het bestuur heeft de continuïteitsreserve conform vastgesteld op € 542.000.

Bestemmingsreserve projecten Egypte

Met het oog op toekomstige projecten in Egypte heeft het bestuur in het boekjaar 2011/2012 besloten een bestemmingsreserve van € 600.000 te vormen.

Bestemmingsreserve donaties klinieken

Het bestuur heeft vastgesteld dat de bestemmingsreserve donaties klinieken wordt ingezet voor het ondersteunen van Brooke-organisaties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de programma's ter leniging van het leed en ter bevordering van het welzijn van last- en trekdieren (paarden, ezels en muil dieren) in landen als Egypte, India en Pakistan. Per einde boekjaar bedraagt de reserve € 6.857.074. In de komende jaren zal naar verwachting ingeteerd worden op deze reserve.

9.2 Verantwoord financieel beheer

Het gedrag ter zake van beheer en beschikking over de financiën van de stichting is vastgelegd in een Treasury Statuut (vastgesteld 27 juni 2014). Gezien de beleggingsrisico's die verbonden zijn aan aandelen en obligaties, is het bestuur van mening dat liquide middelen uitsluitend aangehouden moeten worden in de vorm van spaartegoeden.

De resultaten op de spaartegoeden in het verslagjaar en de vier voorgaande jaren zijn opgenomen in onderstaand meerjarenoverzicht:

- 2015/2016:	€	28.941
- 2016/2017:	€	12.549
- 2017/2018:	€	5.452
- 2018/2019:	€	1.662
- 2019/2020:	€	662

Er is een afname van de resultaten uit de spaartegoeden in het huidige boekjaar ten opzichte van vorig boekjaar. Dat is te verklaren door de verdere verlaging van de rentestanden gedurende het boekjaar door de banken op de diverse bankrekeningen.

9.3 Bijzondere gebeurtenissen gedurende het boekjaar

Er hebben zich gedurende het boekjaar geen bijzondere gebeurtenissen voorgedaan die de verwachtingen in de jaarrekening hebben beïnvloed.

10. Vooruitzichten 2020/2021 en toelichting op de begroting

De Brooke-hulpverleners - dierenartsen, diervverzorgers en voorlichtingsmedewerkers - zetten zich dagelijks in voor de verbetering van het welzijn van werkdieren en hun straatarme eigenaren. Het doel van Brooke-Nederland blijft om een maximale bijdrage te leveren aan dit goede werk.

Een aantal ontwikkelingen in de grote financiële wereld beginnen hun weerslag te krijgen op goededoelenorganisaties, zoals overheidsplannen voor maatregelen omtrent giftenaftrek; overheidsplannen omtrent maximering van cash betalingen; overheidsplannen omtrent wijzigingen in de bestaande regelgeving voorwat betreffende fiscale aftrekbaarheid van giften; overheidsplannen tot publicatieplicht van namen grote donoren op websites goededoelenorganisaties. Een ontwikkeling die nu reeds effect heeft op onze stichting is de negatieve rente op spaargelden, waarmee onze reserves een kostenpost worden.

De trend dat het voor goededoelenorganisaties steeds moeilijker wordt om nieuwe donateurs te werven zet zich voort. Dit vergt van onze stichting meer inspanning en grotere creativiteit in het traject van promotie en werving, met de nadruk op zichtbaarheid in de media.

Voor 2020/2021 hebben we een stijging in de totale kosten van 42% begroot. Dit is met name het gevolg van de geplande uitbreiding van de staf met 1,5 fte; twee filmreizen in Egypte; tv-spots via de STER, en monitoringkosten van het veldwerk in Egypte.

De actuele "buzz words" in de wereld van charitas blijven "impactmeting" en "Theory of Change", "privacy", "cyber security" en sinds 2019 de SDG's (Sustainable Development Goals); het zijn tevens ijkpunten bij toetsingen door bijvoorbeeld het CBF en de accountant. Deze thema's verschijnen in alle beschouwingen over de charitatieve sector. Privacy en cyber security zijn voorwerp van wetgeving. Impactmeting is een thema dat in alle beschouwingen wordt benadrukt als een noodzakelijke basis voor planning, evaluatie en informatieverschaffing aan toezichthouders en stakeholders. Genoemde thema's behoren ook in 2020/2021 nadrukkelijk tot onze aandachtspunten.

De corona-epidemie bereikte in Nederland het crisisniveau in maart, aan het einde van ons boekjaar (april tot april), twee maanden nadat wij onze begroting voor boekjaar 2020-2021 hadden opgesteld. Voor het boekjaar 2020-2021 houden we rekening met een achteruitgang in donateursinkomsten van 20 tot 30 procent als gevolg van de coronacrisis. Geplande projecten als bovengenoemde filmreizen en inspectiebezoeken zullen waarschijnlijk komen te vervallen. Gelet op de vele onzekerheden rond de coronasituatie hebben wij besloten om het in januari /februari 2020 opgestelde budget te handhaven tot half oktober 2020. Op dat moment zullen wij een budgetherziening opstellen op basis van de alsdan verworven inzichten, die tevens een uitgangspunt zullen vormen voor een toekomstvisie op middellange termijn.

11. Begroting 2020/2021

	Begroting 2020/2021	Realisatie 2019/2020
	€	€
BATEN		
Baten van particulieren	1.695.000	2.555.543
Baten van bedrijven	56.000	58.552
Contributie Brooke-UK	0	284.500
Baten van overige organisaties zonder winststreven	59.000	34.455
Som van de geworven baten	1.810.000	2.933.050
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten	500	-1.157
Totaal baten	1.810.500	2.931.893
LASTEN		
<i>Besteed aan doelstelling</i>		
- Voorlichting/bewustmaking	233.151	157.985
- Donaties aan de kliniekcetra	2.157.618	1.925.919
Totaal besteed aan doelstelling	2.390.769	2.083.904
<i>Werving baten</i>		
- Wervingskosten	154.269	70.874
<i>Beheer en administratie</i>		
- Kosten beheer en administratie	154.862	104.525
Totaal lasten	2.699.900	2.259.303
Diverse baten en lasten	0	-309
Saldo voor financiële baten en lasten	-889.400	672.281
Saldo financiële baten en lasten	-36.000	-13.320
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-925.400	658.961

	Begroting 2020/2021	Realisatie 2019/2020
	€	€
<i>Bestemming saldo</i>		
Toevoeging/onttrekking aan:		
- Continuïteitsreserve	0	66.000
- Bestemmingsreserve projecten Egypte	0	0
- Bestemmingsreserve fondsenwerving	0	0
- Bestemmingsreserve donaties kliniekcentra	-925.400	592.961
Totaal	<u>-925.400</u>	<u>658.961</u>

In het tweede deel van dit document is de jaarrekening bestaande uit de balans, de staat van baten en lasten, het kasstroomoverzicht, de algemene toelichting, de toelichting op de balans, de toelichting op de staat van baten en lasten en de kengetallen opgenomen.

Amsterdam, 30 september 2020

Bestuur

mr. drs. J.F. Schutte, voorzitter
 drs. M. Bankert RA, penningmeester
 drs. L.E. van Gaalen, secretaris
 R.J. Nuberg, bestuurslid
 drs. M.J.J.O. Lashley, bestuurslid
 W.J.H. van Aerssen, bestuurslid

Directie

drs. G.T. Tolud, directeur

Bijlage 1: persoonlijke gegevens directie en bestuur

Directie

Mevrouw drs. G.T. Tolud

Werkzaam als directeur van Brooke Hospital for Animals Nederland sinds 2000. Verbonden aan de stichting sinds 1994.

Het salaris van de directeur blijft binnen de in de *Goede Doelen Nederland-Richtlijn* Beloning van Directeuren gestelde normbedragen.

Bestuur (per einde boekjaar, 31 maart 2020)

De heer mr. drs. J.F. Schutte, voorzitter

Hoofdfunctie:

- Partner bij Brabers Corporate Counsel te Den Haag

Nevenfuncties:

- Voorzitter bestuur Stichting Onderlinge Studenten Steun Kriterion te Amsterdam
- Lid Raad van Toezicht Stichting PAKT
- Secretaris/penningmeester van Stichting Paard - Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD)
- Penningmeester Stichting Geborgde Dierenarts
- Directeur van de vereniging van fabrikanten en importeurs van diergeneesmiddelen in Nederland (FIDIN)
- Voorzitter Stichting Preventel
- Voorzitter Vereniging Farma en Recht

Mevrouw drs. M. Bankert RA, penningmeester

Hoofdfunctie:

- Directeur-eigenaar BRID B.V.

Nevenfuncties:

- Lid audit-committee Raad van Toezicht Stichting Onderlinge Studenten Steun Kriterion te Amsterdam
- Secretaris bestuur Vereniging IMRA Netwerk

Mevrouw drs. L.E. van Gaalen, secretaris

Hoofdfunctie:

- Senior programma manager bij ZonMw te Den Haag

De heer R.J. Nuberg, bestuurslid

Hoofdfunctie:

- Gepensioneerd pensioenconsultant bij Van der Lee & Van Weelden Financieel Adviseurs

Mevrouw drs. M.J.J.O. Lashley, bestuurslid

Hoofdfunctie:

- Erkend paardenarts; eigenaar Sport Horse Health Plan

Nevenfuncties:

- Veterinair hoofdredacteur "Paardenarts.nl"

Mevrouw W.J.H. van Aerssen, bestuurslid

Hoofdfunctie:

- Eigenaar-Directeur Wilhelmine van Aerssen Agenturen

Bijlage 2: verantwoordingsverklaring

Brooke-Nederland werft fondsen voor haar doelstelling: het verstrekken van gratis diergeneeskundige hulp aan werkpaarden, werkezels, alsook het geven van voorlichting/training ter zake van dierenwelzijn in derde wereldlanden. Het grootste gedeelte van de doelbesteding wordt door Brooke-Nederland rechtstreeks overgemaakt naar Brooke-Egypte. Deze organisatie besteedt de gelden overeenkomstig de doelstelling en Brooke-Nederland houdt toezicht op deze besteding. Een kleiner gedeelte van de doelbesteding wordt via Brooke-Engeland en onder verantwoordelijkheid van Brooke-Engeland overgemaakt naar de Brooke-organisaties in India en Pakistan. Brooke-Engeland houdt toezicht op deze bestedingen.

De organisatorische structuur van Brooke-Nederland is als volgt:

- een onbezoldigd bestuur;
- een bezoldigde staf onder leiding van een directeur.

Het beleid wordt vastgesteld door het bestuur en uitgevoerd door de staf onder leiding van de directeur.

Bovenstaande structuur, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in artikel 5 t/m 11 van de Statuten en artikel 10 van het Huishoudelijk Reglement.

1. Intern toezicht; bestuurlijke en uitvoerende taken

Brooke-Nederland is een kleine organisatie waarin bestuurlijke en toezichthoudende functies worden gecombineerd. Daarom zijn heldere afspraken gemaakt, en schriftelijk vastgelegd, over de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de betrokkenen. Een en ander ook overeenkomstig de daartoe strekkende aanbevelingen van het CBF.

Het bestuur is actief betrokken bij de totstandkoming van het door de directeur en staf voorgestelde beleidsplan, dat vervolgens door de staf wordt uitgevoerd onder toezicht van hetzelfde bestuur. Dit toezicht wordt geborgd door periodieke bestuursvergaderingen waarin beleidsafwijkingen punctueel aan de orde komen en zorgvuldig worden genotuleerd.

Betalingen worden verricht volgens een protocol, waarin is vastgelegd dat:

- de bevoegdheid van de directeur beperkt is tot budgettair goedgekeurde uitgaven, met een maximumbedrag per betalingstransactie (€ 500.000 in 2019/2020);
- de gezamenlijke bevoegdheid van de voorzitter en de penningmeester beperkt is tot budgettair goedgekeurde betalingen die de individuele betalingsbevoegdheid van de directeur overschrijden, met een onbeperkt maximum;
- extrabudgettaire uitgaven goedkeuring vereisen van het bestuur.

Het gedrag ter zake van beheer en beschikkingen over de financiën van de stichting is vastgelegd in een Treasury Statuut (vastgesteld 27 juni 2014).

2. Extern toezicht

De financiële administratie wordt gevoerd door Jac's den Boer & Vink bv en eenmaal per jaar door de onafhankelijke accountant (Dubois & Co. Registeraccountants) gecontroleerd.

3. Samenstelling bestuur

Het bestuur wordt samengesteld door coöptatie. Hierbij wordt de aandacht gericht op de gewenste deskundigheden in de algemene bestuurssamenstelling: bestuurlijk, financieel/fiscaal, ICT, juridisch, marketing/pr, het doelgebied van de organisatie in ruime zin (ontwikkelingshulp, dierenhulp). Maar het belangrijkste is: wijsheid, betrokkenheid en de bereidheid zich in te zetten voor het doel.

Het huidige bestuur bestaat uit zes personen. In het bestuur zijn de volgende deskundigheden aanwezig: bestuurlijk, juridisch, financieel, pensioen en diergeneeskunde.

4. Evaluatie functioneren bestuur, staf en organisaties

Het bestuur vergadert minstens zes keer per jaar. Tijdens deze vergaderingen komen beleidsdoelstellingen, beleidsafwijkingen en klachten aan de orde. Tijdens de vergadering wordt een financieel overzicht gepresenteerd, waaraan een evaluatie wordt verbonden.

Bovendien overlegt de directeur ad hoc met voorzitter en/of secretaris en/of penningmeester indien de dagelijkse gang van zaken daartoe aanleiding geeft.

Bestuur en staf stellen zich regelmatig de vraag: doen wij het goed, en doen wij het goed genoeg voor de werkdieren en hun eigenaren.

Het bestuur evalueert zichzelf jaarlijks; de directeur van de organisatie wordt eenmaal per jaar geëvalueerd.

Onder verantwoordelijkheid van de directeur wordt het functioneren van de staf eenmaal per jaar besproken en schriftelijk vastgelegd. Van dit document krijgt de medewerker een kopie.

Een op maat gemaakte databaserapportage geeft de staf dagelijks up-to-date inzicht in de status van donateursbestand en inkomsten.

Elk jaar wordt onder verantwoordelijkheid van het bestuur een driejarenplan opgesteld. In dit plan, en met name bij de totstandkoming, worden de resultaten alsook de gang van zaken in het afgelopen jaar geëvalueerd, en de doelstellingen voor de komende drie jaar geformuleerd.

5. Effectief en efficiënt

Brooke-Nederland opereert kostenbewust en is naar eigen mening zowel effectief als efficiënt. De inkomsten op donaties en nalatenschappen waren € 2.933.050 in 2019/2020. Dit resultaat wordt gegenereerd en wordt beheerd door een bezoldigde staf (3 medewerkers in 2019/2020 = gemiddeld over het boekjaar 2,1 fte).

Ter zake van de besteding van de Nederlandse fondsen in de kliniekcetra wordt verwezen naar de bestedingsverklaring in dit verslag (pagina 56).

Het bestuur stelt jaarlijks vast waaraan de geworven gelden moeten worden besteed. In het boekjaar 2019/2020 zijn de volgende bedragen besteed aan de kliniekcetra:

Rechtstreeks:

- Egypte	€ 1.740.711

Via Brooke-Engeland:

- Pakistan, algemeen	€ 20.000
- India, algemeen	€ 15.000

Totaal overgemaakt aan kliniekcetra:	€ 1.775.711

Aandeel in percentages:

Egypte:	98,0 %
Pakistan:	1,1 %
India:	0,9 %

6. Relaties met belanghebbenden

Brooke-Nederland publiceert tweemaal per jaar een nieuwsbrief waarin informatie wordt verschaft over de activiteiten in het werkgebied. Foto- en tekstmateriaal zijn afkomstig van de Brooke-medewerkers die werken in het veld, waardoor een actueel en reëel beeld wordt gegeven van de activiteiten.

Op onze website wordt ons volledige jaarverslag gepubliceerd. In onze nieuwsbrief wordt naar deze publicatie verwezen. Bovendien is ons jaarverslag op aanvraag verkrijgbaar. Op deze wijze worden zowel de donateurs, schenkers en sponsors, alsook de in Brooke geïnteresseerden in staat gesteld volledig kennis te nemen van de gang van zaken bij Brooke-Nederland.

Er wordt naar gestreefd dat iedereen die Brooke-Nederland schriftelijk of mondeling benadert binnen één week een reactie krijgt. Momenteel bedraagt het aantal ontvangen e-mails en brieven ongeveer 9.000 per jaar. Een toename van dit aantal zal de doelstelling van 'antwoord binnen één week' onder druk zetten.

Op klachten wordt onmiddellijk gereageerd. Afhandeling geschiedt volgens de regels van het separate protocol 'Klachtenprocedure'. Binnengekomen klachten en behandeling daarvan is een vast agendapunt van alle bestuursvergaderingen.

Bij de verschaffing van informatie en het werven van fondsen voor het statutaire doel worden de volgende regels, die zijn vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement van de stichting, gerespecteerd. "Degene tot wie de informatie of de werving zich richt mag op generlei wijze worden misleid ten aanzien van het doel van de stichting en de wijze waarop dit doel wordt nagestreefd. Verder dienen de manifestaties van de stichting in overeenstemming te zijn met de waarheid en de geldende normen van goede smaak en fatsoen. Met name wordt iedere vorm van pressie vermeden".

7. Omgaan met risico's

Ter zake van risico's is onze beleidsvisie beperkt tot het kader waarbinnen we operationeel actie kunnen ondernemen ter voorkoming of beperking van specifieke risico's. Buiten dit kader vallen derhalve calamiteiten zoals een pandemie, een bankencrisis of een natuurramp, oftewel rampzalige gebeurtenissen die uitzonderlijk zijn en een ad hoc benadering vereisen. Voor de gevolgen van dit soort risico's vallen wij terug op onze continuïteitsreserve, gelijk aan anderhalf jaar operationele kosten.

Ons risicomanagement is met name gericht op risico's die een nadelig effect kunnen hebben op de fondsenwerving en de fondsenbesteding. Daarnaast onderkennen we ook operationele risico's. De risico's en daarbij behorende controlemaatregelen zijn gedetailleerd beschreven in ons beleidsplan. De operationele staf bewaakt de risico's in de dagelijkse bedrijfsvoering en rapporteert hierover aan het bestuur. Afhankelijk van de mate van de urgentie wordt gereageerd na consultatie met bestuursleden en/of ons gehele bestuur.

De achterban van een liefdadigheidsorganisatie zoals de onze bestaat vooral uit emotioneel betrokkenen. De belangrijkste bedreigingen voor een liefdadigheidsorganisatie zijn verlies van geloofwaardigheid en verlies van publieksaandacht. In beide gevallen staat het voortbestaan van de organisatie op het spel. Daarom staan behoud van geloofwaardigheid en behoud van publieksaandacht centraal in het totale beleid van onze stichting. In feite zijn alle risico's te herleiden tot deze twee punten.

Fondsenwervingsrisico's

Onder fondsenwervingsrisico's moet worden begrepen datgene wat afbreuk doet aan de bereidheid van het publiek en de achterban om te doneren.

- Reputatieschade.
Een eerste en algemeen risico is reputatieschade: al datgene wat de organisatie op negatieve wijze in opspraak brengt. Hieronder valt ook reputatieschade die betrekking heeft op de hele sector goede doelen, veroorzaakt door agressieve fondsenwerving door organisaties die doorgaans niet erkend zijn door het CBF.
De belangrijkste bescherming is de kracht van de in 25 jaar zelf opgebouwde reputatie en goodwill en dat we een CBF-erkende goede doelenorganisatie zijn.
- Doelstelling onvoldoende bekend of onvoldoende begrepen.
Actie: wij herhalen onze doelstelling in al onze publicitaire uitingen en in onze uitingen koppelen wij al onze werkzaamheden in het veld aan onze doelstelling.
- Twijfel aan de goede besteding van donateursgeld.
Actie: wij geven heldere informatie in ons jaarverslag over de besteding en het toezicht op de besteding middels gespecificeerde interne en externe controles.
De fondsen worden rechtstreeks besteed; wij hebben eigen mensen in het veld. In geval van twijfel verwijzen wij rechtstreeks naar onze eigen mensen in het veld, wat ze doen en wat het kost.
- Brooke-Engeland kan besluiten om de huidige bijdrage stop te zetten.
Actie: er vindt regelmatig overleg plaats over continuering van de steun.
- Concurrentie van organisaties met een soortgelijke doelstelling die leidt tot verwarring van identiteit onder de achterban en het publiek.
Acties: onszelf nadrukkelijk onderscheidend profileren in promotie en publiciteit.

Bestedingsrisico's

Hieronder wordt verstaan bestedingen of bestedingspatronen die afwijken van de doelstelling en/of die onrechtmatig dan wel ondoelmatig zijn. Uiteraard is dit een essentieel punt in de fondsenwervingsrisico's.

- Het grootste risico ligt bij de kostenposten die als ondoelmatig (kunnen) worden gekwalificeerd.
Actie: met een vaste staf van slechts twee medewerkers is Brooke-Nederland een organisatie die extreem kostenbewust opereert. Kostenbewaking is een hoeksteen van het beleid.
Binnen de afgesproken verantwoordelijkheden ziet Brooke-Nederland erop toe dat de donateursgeld optimaal effectief en efficiënt worden besteed door de ontvangende entiteiten.

- Donateursgeld besteden aan projecten die geen draagvlak hebben bij de achterban.
Actie: we blijven uitgaan van onze doelstelling en we houden de vinger aan de pols bij de achterban.

Operationele risico's

Onder operationele risico's rekenen wij de risico's die voortvloeien uit incidentele veranderingen in de omgeving, de geldstroom en de doelstelling.

- Bij zich plotseling wijzigende omstandigheden kan de organisatie in personeelsproblemen komen. Wij zijn een kleine, multifunctioneel ingerichte organisatie die opgewassen is tegen de gegeven situatie. Waar nodig wordt functiescheiding gehanteerd, bijvoorbeeld bij betalingsopdrachten.
Actie: uitbreiding van de organisatie wordt overwogen.
- Kostenstijging vanwege afgedwongen bureaucratie.
Actie: wij volgen de ontwikkelingen nauwgezet en kritisch en willen telkens de optie openhouden niet mee te doen.
- De liefdadigheidssector is onderworpen aan trends en modegrillen die mogelijk leiden tot kostenverhoging, verlies van doelgerichtheid en isomorfe doelstellingen. Impactmeting, "theories of change", "empowerment" worden soms belangrijker dan de primaire doelstelling van de organisatie. Met name eerstelijns hulporganisaties kunnen hierin verdrinken.
Actie: onze stichting blijft zichzelf.
- Fluctuerende wisselkoersen tussen de euro en de valuta van de landen waar wij actief zijn.
Actie: wij geven nadrukkelijke indicaties aan de ontvangende entiteiten van de jaarlijks maximaal te ontvangen bedragen in euro's.

Wanneer zich situaties aandienen die een risicoanalyse zinvol maken, wordt dit uiteraard gedaan.

Financiële instrumenten en risicobeheer

In 2019/2020 hebben enkele investeringen plaatsgevonden in de beveiliging en inrichting van het nieuw betrokken kantoorpand. Daarnaast hebben er enkele desinvesteringen plaatsgevonden van activa die buiten gebruik zijn gesteld (in verband met de verhuizing naar het nieuwe kantoorpand). Zie voor een verdere toelichting van de specifieke bedragen pagina 49.

Brooke financiert haar activiteiten uit ontvangen donaties, nalatenschappen en schenkingen van particuliere en zakelijke donateurs en bijdragen van andere non-profit organisaties en de bijdrage van Brooke-UK. Er wordt geen gebruik gemaakt van vormen van externe financiering.

Brooke gebruikt financiële instrumenten zoals cash en crediteuren. De boekwaarde daarvan is vrijwel gelijk aan de reële waarde.

Brooke gebruikt geen afgeleide financiële instrumenten. Het management is op de hoogte van de valuta-, prijs-, krediet-, rente-, cashflow- en liquiditeitsrisico's en heeft regelmatig overleg met verschillende adviseurs over risicobeheer. Het risicobeheerbeleid wordt verder ondersteund door de verschillende controlesystemen die garanderen dat de stichting het risico beheerst. Hieronder volgt een korte beschrijving van de belangrijkste risico's:

- *Valutarisico*
Wij opereren in een internationale omgeving. Het valutarisico voor Brooke bestaat grotendeels uit financiële transacties in andere valuta dan de rapportagevaluta (euro's). Dit komt vooral voor bij overmakingen van de kwartaalbedragen naar Brooke-Egypte. Het management heeft vastgesteld dat de kosten voor het afdekken (hedgen) van deze valutarisico's niet opweegt tegen de voordelen.
- *Prijrsrisico*
Wij beleggen de tijdelijke kassaldi niet. Daarom heeft Brooke geen prijsrisico.
- *Kredietrisico*
Brooke heeft geen significante concentraties van kredietrisico.
- *Rente, kasstroom en liquiditeitsrisico*

Brooke loopt renterisico op rentedragend contant geld. Dit zijn de rentedragende rekeningen bij de ABN AMRO en de ING. Periodiek wordt de hoogte van de rente op de rekeningen beoordeeld en naar mogelijke alternatieven gekeken. De liquiditeitsbehoefte wordt door veel factoren beïnvloed. Hoewel de geldmiddelen en kasequivalenten van tijd tot tijd fluctueren, zijn wij van mening dat de kaspositie ruimschoots voldoende is om onze uitgaven op korte en lange termijn te dekken.

8. Integriteitsbeleid

Het integriteitsbeleid van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland is erop gericht dat het gedrag van onze organisatie en haar medewerkers beantwoordt aan de maatschappelijk gangbare normen van zorgvuldigheid en betamelijkheid.

1. Onze organisatie erkent transparantie als een borg voor integriteit, en verplicht zich om betrokkenen - bestuursleden, medewerkers, donateurs, dienstverleners, vrijwilligers - te allen tijde inzicht te verschaffen in en vragen te beantwoorden over datgene waarmee hun belang gemoeid is.
2. Onze organisatie beheert en spendeert de haar toevertrouwde gelden met opperste zorgvuldigheid, en hanteert daarvoor de professioneel aanbevolen procedures zoals: scheiding van functies/bevoegdheden; dubbel toezicht; onafhankelijk toezicht door derden.
3. Onze organisatie stelt zich in haar voorlichting en werving ten doel om een getrouw beeld van de werkelijkheid te geven.
4. In onze organisatie is het gedrag van medewerkers onder elkaar en van medewerkers tegenover derden gebaseerd op respect voor de integriteit van de persoon.

Onze organisatie gaat geen relatie aan dan wel verbreekt de relatie met personen en/of organisaties die bovenstaande uitgangspunten niet onderschrijven.

Verantwoordelijk voor het toezicht op bovenstaande regels is de directeur van de organisatie.

Hoger beroep dan wel bij wenselijkheid van toegang tot een vertrouwenspersoon kan de Voorzitter van het Bestuur of een door hem/haar aangewezen ander bestuurslid worden aangesproken.

Klachten op het gebied van integriteit worden geregistreerd, besproken in bestuursvergadering en gemeld in het jaarverslag.

Jaarrekening 2019/2020

Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland

A. Balans

(na resultaatbestemming)

Ref.	31-03-2020		31-03-2019	
	€	€	€	€
ACTIVA				
1. Materiële vaste activa		<u>12.770</u>		<u>6.027</u>
		12.770		6.027
2. Vorderingen en overlopende activa		1.315.998		881.537
3. Liquide middelen		<u>6.771.001</u>		<u>6.510.180</u>
		<u>8.086.999</u>		<u>7.391.717</u>
Totaal activa		<u><u>8.099.769</u></u>		<u><u>7.397.744</u></u>
PASSIVA				
Reserves en fondsen				
<i>Reserves</i>				
4. - Continuïteitsreserve		542.000		476.000
5. - Bestemmingsreserve projecten Egypte		600.000		600.000
6. - Bestemmingsreserve fondsenwerving		0		0
7. - Bestemmingsreserve donaties kliniekcentra		<u>6.857.074</u>		<u>6.264.113</u>
		7.999.074		7.340.113
8. Kortlopende schulden		<u>100.695</u>		<u>57.631</u>
Totaal passiva		<u><u>8.099.769</u></u>		<u><u>7.397.744</u></u>

B. Staat van baten en lasten

<u>Ref.</u>	<u>Realisatie 2019/2020</u>	<u>Begroting 2019/2020</u>	<u>Realisatie 2018/2019</u>
	€	€	€
BATEN			
<i>Geworven baten</i>			
9. Baten van particulieren	2.555.543	1.630.000	1.998.735
10. Baten van bedrijven	58.552	66.000	66.087
11. Contributie Brooke-UK	284.500	305.000	351.453
12. Baten van overige organisaties zonder winststreven	<u>34.455</u>	<u>59.000</u>	<u>59.026</u>
Som van de geworven baten	2.933.050	2.060.000	2.475.301
13. Baten als tegenprestatie voor de levering van producten	<u>-1.157</u>	<u>-500</u>	<u>1.129</u>
Totaal baten	<u>2.931.893</u>	<u>2.059.500</u>	<u>2.476.430</u>
LASTEN			
<i>Besteed aan doelstelling</i>			
14. - Voorlichting/bewustmaking	157.985	259.815	152.236
15. - Donaties aan de kliniekcentra	<u>1.925.919</u>	<u>1.772.383</u>	<u>1.407.947</u>
Totaal besteed aan doelstelling	<u>2.083.904</u>	<u>2.032.198</u>	<u>1.560.183</u>
<i>Werving baten</i>			
16. - Wervingskosten	<u>70.874</u>	<u>170.708</u>	<u>91.985</u>
<i>Beheer en administratie</i>			
17. - Kosten beheer en administratie	<u>104.525</u>	<u>150.265</u>	<u>68.976</u>
Totaal lasten	<u>2.259.303</u>	<u>2.353.171</u>	<u>1.721.144</u>
18. Diverse baten en lasten	<u>-309</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Saldo voor financiële baten en lasten	<u>672.281</u>	<u>-293.671</u>	<u>755.286</u>
19. Saldo financiële baten en lasten	<u>-13.320</u>	<u>-14.000</u>	<u>-13.848</u>
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	<u><u>658.961</u></u>	<u><u>-307.671</u></u>	<u><u>741.438</u></u>

	<u>Realisatie 2019/2020</u>	<u>Begroting 2019/2020</u>	<u>Realisatie 2018/2019</u>
	€	€	€
<i>Resultaatbestemming</i>			
Mutatie:			
- Continuïteitsreserve	66.000	0	56.000
- Bestemmingsreserve projecten Egypte	0	0	0
- Bestemmingsreserve fondsenwerving	0	0	-95.000
- Bestemmingsreserve donaties kliniekcentra	<u>592.961</u>	<u>-307.671</u>	<u>780.438</u>
Totaal	<u><u>658.961</u></u>	<u><u>-307.671</u></u>	<u><u>741.438</u></u>

C. Kasstroomoverzicht

	2019/2020		2018/2019	
	€	€	€	€
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>				
Saldo van baten en lasten	658.961		741.438	
Aanpassing voor afschrijvingen	<u>2.798</u>		<u>1.582</u>	
		661.759		743.020
Veranderingen in werkkapitaal:				
- vorderingen	-434.461		-574.599	
- schulden	<u>43.064</u>		<u>-257.046</u>	
		<u>-391.397</u>		<u>-831.645</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		270.362		-88.625
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>				
Investering materiële activa	-9.850		-2.594	
Boekresultaat desinvesteringen vaste activa	<u>309</u>		<u>0</u>	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>-9.541</u>		<u>-2.594</u>
Nettokasstroom		<u>260.821</u>		<u>-91.219</u>
Beginsaldo geldmiddelen		6.510.180		6.601.399
Eindsaldo geldmiddelen		<u>6.771.001</u>		<u>6.510.180</u>
Mutatie geldmiddelen		<u>260.821</u>		<u>-91.219</u>

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode en geeft inzicht in de geldmiddelen die gedurende het boekjaar beschikbaar zijn gekomen en in het financieren van de bestedingen in hetzelfde boekjaar. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven materiële vaste activa is opgenomen onder de investeringsactiviteiten. Het saldo van de liquide middelen per 31 maart 2020 muteerde van € 6.510.180 naar € 6.771.001.

D. Algemene toelichting

Activiteiten

Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland (hierna: Brooke-Nederland) werft fondsen ter ondersteuning van het werk van Brooke Hospital for Animals; draagt de algemene reputatie uit van, en geeft voorlichting over deze in 1934 door mrs. Dorothy Brooke opgerichte organisatie.

De stichting tracht haar doel te bereiken door het ondersteunen van Brooke-organisaties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de programma's ter leniging van het leed en ter bevordering van het welzijn van last- en trekdieren (paarden, ezels en muil dieren) in derdewereldlanden.

Het vermogen van de stichting wordt gevormd door:

- bijdragen van de deelnemers aan de door de stichting georganiseerde activiteiten;
- subsidie en donaties;
- schenkingen, erfstellingen en legaten, met dien verstande dat de stichting erfstellingen slechts onder het voorrecht van boedelbeschrijving mag aanvaarden;
- alle andere verkrijgingen en baten.

Vestigingsadres

Brooke-Nederland is gevestigd aan de Valkenburgerstraat 188F te Amsterdam.

Continuïteitsveronderstelling

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling. Hoewel de financiële impact van de uitbraak van het coronavirus ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening nog niet volledig duidelijk is (zie ook hetgeen hieromtrent is toegelicht in het bestuursverslag), zijn wij van mening dat op basis van de momenteel beschikbare informatie, de inmiddels genomen maatregelen, het beschikbare reserveniveau en bestaande liquiditeitsbuffer, de bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling niet geraakt wordt.

Stelselwijzigingen

In het boekjaar 2019/2020 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van Brooke-Nederland zich over verschillende zaken een oordeel vormt en schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Als het inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waar de bedrijfsactiviteiten plaatsvinden (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in euro's. Dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van Brooke-Nederland.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva:

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de 'Richtlijn verslaggeving Fondsenwervende organisaties' ook wel RJ 650 genoemd, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Onder de verkrijgingsprijs wordt verstaan het bedrag dat te zijner tijd bij afwikkeling van de desbetreffende post zal worden ontvangen of betaald.

Het boekjaar loopt van 1 april tot en met 31 maart van enig jaar en is hierdoor niet gelijk aan het kalenderjaar.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

Brooke-Nederland beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien er geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het desbetreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, onder aftrek van afschrijvingen volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur en bijzondere waardeverminderingen. In het jaar van aanschaf wordt pro rato afgeschreven. Het gehanteerde afschrijvingspercentage voor de materiële activa is 20%.

Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Op welke wijze de vaststelling plaatsvindt of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de desbetreffende paragraaf.

Operationele leasing

Indien er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij Brooke-Nederland ligt, dan worden deze leasecontracten verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract. Dit geldt ook voor de verantwoorde kosten ter zake van de huur van de kantoorruimte.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Indien een voorziening voor oninbaarheid gevormd dient te worden, dan wordt dit in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. De vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Dit is in de praktijk meestal de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Schulden op korte termijn

De schulden worden gewaardeerd tegen reële waarde en hebben een looptijd korter dan een jaar. De schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde. De schulden op korte termijn worden uitgesplitst weergegeven in de toelichting op de balans.

Pensioenregeling medewerkers

De pensioenregeling is ondergebracht bij een verzekeraar (Delta Lloyd). Het betreft een verzekerderegeling waarbij de verzekerde het risico loopt. Een dekkingsgraad is derhalve niet van toepassing. De belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling zijn:

- een middelloonregeling waarbij de pensioengrondslag het pensioengevend jaarsalaris is;
- de pensioenaanspraken worden niet geïndexeerd;
- het opbouwpercentage betreft 0,232%;
- de premie wordt door de werkgever betaald;
- contractduur van tien jaar waarbij de uitvoeringsovereenkomst eindigt op 1 november 2022;
- de pensioenleeftijd is 67 jaar.

De te betalen premies aan de pensioenuitvoerder zijn als last opgenomen in de staat van baten en lasten. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting opgenomen op de balans.

Grondslagen voor de resultaatbepaling:

Algemeen

Bij de bepaling van het resultaat zijn, voor zover niet anders vermeld, de aan het boekjaar toe te rekenen baten en lasten opgenomen.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen door de donateur of door het bestuur van Brooke-Nederland worden in de staat van baten en lasten verwerkt; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet-bestede gelden opgenomen in de desbetreffende bestemmingsreserve of -fonds. Een onttrekking aan de bestemmingsreserve of het bestemmingsfonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten.

Baten van particulieren

Onder de baten van particulieren wordt verstaan de baten uit contributies, donaties, giften en schenkingen alsmede baten uit nalatenschappen en al het andere dat door vrijgevigheid wordt ontvangen van particulieren. De baten uit contributies, donaties, giften en schenkingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord. De baten uit nalatenschappen worden in het jaar verantwoord waarin een redelijke mate van zekerheid bestaat over de omvang ervan. Daarbij wordt tevens bepaald op basis van de Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met vruchtgebruik, of de waarde van nalatenschappen belast met vruchtgebruik tot uitdrukking gebracht kunnen worden in de staat van baten en lasten.

Baten van bedrijven

Onder baten van bedrijven wordt verstaan de contributies, donaties, giften en schenkingen en al het andere dat door vrijgevigheid wordt ontvangen van bedrijven. Dit wordt gewaardeerd tegen de reële waarde.

Contributie Brooke-UK

De contributie Brooke-UK betreft de jaardonatie voor het boekjaar 2019/2020. Dit bedrag wordt gewaardeerd tegen de reële waarde.

Baten van overige organisaties zonder winststreven

Onder de baten van overige organisaties zonder winststreven wordt verstaan de ontvangen donaties, giften en schenkingen van fondsen en stichtingen. Dit wordt gewaardeerd tegen de reële waarde.

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten

Onder baten als tegenprestatie voor de levering van producten wordt het resultaat verantwoord met betrekking tot de verkoop van artikelen. De resultaten worden gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de verkoopprijs onder aftrek van de kostprijs.

Overige baten

De overige baten worden opgenomen op het moment dat er een betrouwbare schatting van de opbrengst kan worden gemaakt.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Afschrijvingen

De materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming in vijf jaar afgeschreven.

Lastenverdeling

De wijze van kostenverdeling realisatie 2019/2020 is conform RJ 650 van de Raad voor de Jaarverslaggeving, richtlijn voor Fondsenwervende organisaties.

Directe kosten

De directe kosten worden direct aan de desbetreffende bestemming toegerekend. De kosten nieuwsbrief mailing worden voor 85% toegerekend aan de doelstelling voorlichting/bewustmaking en voor 15% aan werving baten. De kosten advertenties/commercials en de documentaire worden voor 50% toegerekend aan de doelstelling voorlichting/bewustmaking en voor 50% aan werving baten. De fondsenwervingskosten worden voor 100% toegerekend aan werving baten. De monitoringkosten worden voor 60% toegerekend aan de doelstelling donaties aan de kliniekcentra en voor 40% aan beheer en administratie. De kosten voor de nascholing Egypte worden voor 100% toegerekend aan de doelstelling donaties aan de kliniekcentra. De overige directe kosten worden voor 80% toegerekend aan de doelstelling voorlichting/bewustmaking en voor 20% aan werving baten.

Indirecte kosten

De basis voor de lastenverdeling van de indirecte kosten ligt in een jaarlijkse schatting door Brooke-Nederland van de tijd per persoon per bestemming. De personeelskosten worden per persoon verdeeld volgens de schatting van de tijdsbesteding. De overige personeelskosten worden door middel van een procentuele opslag toegevoegd aan de salariskosten per persoon. De bedragen voor de kostensoorten: huisvestingskosten, kantoorkosten, bestuurskosten, afschrijvingskosten en overige algemene kosten worden verdeeld op basis van fte's. Aan de hand van de geschatte tijdsbesteding wordt per bestemming het aantal werkelijke fte's vastgesteld. De verkregen totaalverdeling wordt gevolgd bij de verdeling van de kosten.

Saldo financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

E. Toelichting op de balans

1. Materiële vaste activa

	<u>Inventaris</u>	<u>Automati- sering</u>	<u>Totaal</u>
	€	€	€
Aanschafwaarden per 1 april 2019	6.015	18.531	24.546
Cumulatieve afschrijvingen per 1 april 2019	<u>-3.256</u>	<u>-15.263</u>	<u>-18.519</u>
Boekwaarden per 1 april 2019	2.759	3.268	6.027
Investerings	5.213 *	4.637 **	9.850
Afschrijvingen	-1.654	-1.144	-2.798
Desinvesteringen	-1.734	-2.041	-3.775
Afschrijvingen desinvesteringen	<u>1.425</u>	<u>2.041</u>	<u>3.466</u>
Boekwaarden per 31 maart 2020	<u>6.009</u>	<u>6.761</u>	<u>12.770</u>
Aanschafwaarden per 31 maart 2020	9.494	21.127	30.621
Cumulatieve afschrijvingen per 31 maart 2020	<u>-3.485</u>	<u>-14.366</u>	<u>-17.851</u>
Boekwaarden per 31 maart 2020	<u>6.009</u>	<u>6.761</u>	<u>12.770</u>

* Betreft inventaris (bureautafels, bureaustoelen, bureaulampen en stoelen) Valkenburgerstraat.

** Betreft investering in diverse hardware.

2. Vorderingen en overlopende activa

	<u>31-03-2020</u>	<u>31-03-2019</u>
	€	€
Nalatenschappen	999.905	532.063
Nog te ontvangen jaarbijdrage Brooke-UK	284.500	331.124
Vooruitbetaalde kosten	25.215	15.672
Waarborgsom ten behoeve van huur Valkenburgerstraat	6.352	0
Nog te ontvangen renteopbrengsten	26	290
Overige vorderingen	<u>0</u>	<u>2.388</u>
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>1.315.998</u>	<u>881.537</u>

De vorderingen hebben een kortlopend karakter, dat wil zeggen een looptijd korter dan een jaar. De afloop van nalatenschappen kan een langlopend karakter hebben.

	<u>31-03-2020</u>	<u>31-03-2019</u>
	€	€
3. <u>Liquide middelen</u>		
ABN AMRO Charitas spaarrekening	1.644.871	1.644.480
ABN AMRO vermogens spaarrekening	998.718	998.718
ABN AMRO direct kwartaal sparen	901.081	900.866
ABN AMRO Nederland	<u>34.606</u>	<u>540.702</u>
Totaal saldo ABN AMRO	3.579.276	4.084.766
ING Zakelijke Spaarrekening	1.719.956	1.719.956
ING	<u>1.470.181</u>	<u>703.110</u>
Totaal saldo ING	3.190.137	2.423.066
Bank van de Post, België	1.106	1.913
Kas	<u>482</u>	<u>435</u>
Totaal liquide middelen	<u><u>6.771.001</u></u>	<u><u>6.510.180</u></u>

Brooke-Nederland onderschrijft de uitgangspunten vervat in de Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen. Gezien de huidige financiële marktomstandigheden en de daarbij behorende risico's heeft het bestuur besloten de spaargelden te spreiden over meerdere spaarrekeningen van de verschillende huisbanken. Er wordt niet belegd in effecten of andere beleggingsproducten.

Per 31 maart 2020 zijn alle liquide middelen direct opvraagbaar.

Reserves en fondsen

Het vermogen bestaat uit reserves en fondsen. Met de reserves wordt beoogd een buffer te reserveren van voldoende omvang om, bij het onverhoopt tegenvallen of wegvallen van baten, de bestedingen aan de doelstelling in lijn met het beleidsplan op het begrote niveau te houden met de daarvoor benodigde ondersteuning. De fondsen bestaan uit een bestemmingsfonds waaraan door een schenker een vooraf duidelijk bepaalde beperkte doelstelling is gegeven.

	<u>31-03-2020</u>	<u>31-03-2019</u>
	€	€

Reserves

4. - Continuïteitsreserve

Stand per 1 april	476.000	420.000
Mutatie uit hoofde van het resultaat	<u>66.000</u>	<u>56.000</u>
Stand per 31 maart	<u>542.000</u>	<u>476.000</u>

De continuïteitsreserve heeft tot doel de werkzaamheden van Brooke-Nederland voor enige tijd te waarborgen. In 2016/2017 heeft het bestuur opnieuw beoordeeld wat de noodzakelijk geachte omvang van deze reserve dient te zijn. Hierbij conformeert Brooke-Nederland zich aan de Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen. Op grond van deze richtlijn bedraagt de maximale omvang van de continuïteitsreserve anderhalf maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie.

Het bestuur acht na een beoordeling van de risico's een omvang van anderhalf maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie als noodzakelijk voor Brooke-Nederland. Voor 2019/2020 is dit een bedrag van € 542.000.

5. - Bestemmingsreserve projecten Egypte

Stand per 1 april	600.000	600.000
Mutatie uit hoofde van het resultaat	<u>0</u>	<u>0</u>
Stand per 31 maart	<u>600.000</u>	<u>600.000</u>

Met het oog op toekomstige projecten in Egypte heeft het bestuur in het boekjaar 2011/2012 besloten een bestemmingsreserve van € 600.000 te vormen.

6. - Bestemmingsreserve fondsenwerving

Stand per 1 april	0	95.000
Mutatie uit hoofde van het resultaat	<u>0</u>	<u>-95.000</u>
Stand per 31 maart	<u>0</u>	<u>0</u>

In het boekjaar 2011/2012 is er een bestemmingsreserve fondsenwerving gevormd ter grootte van € 95.000 voor het maken van diverse documentaires over Brooke-India, Brooke-Pakistan en Brooke-Egypte om fondsen te werven. In het vorige boekjaar heeft het bestuur besloten de bestemmingsreserve vrij te laten vallen ten gunste van de bestemmingsreserve donaties kliniekcentra, aangezien de verwachting is dat de beschikbare middelen niet meer conform het oorspronkelijke plan zullen worden besteed.

	<u>31-03-2020</u>	<u>31-03-2019</u>
	€	€
7. - Bestemmingsreserve donaties kliniekcentra		
Stand per 1 april	6.264.113	5.483.675
Mutatie uit hoofde van het resultaat	<u>592.961</u>	<u>780.438</u>
Stand per 31 maart	<u>6.857.074</u>	<u>6.264.113</u>

Het bestuur heeft vastgesteld dat de bestemmingsreserve donaties kliniekcentra wordt ingezet voor het ondersteunen van Brooke-organisaties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de programma's ter leniging van het leed en ter bevordering van het welzijn van last- en trekdieren (paarden, ezels en muildieren) in landen als Egypte, India en Pakistan. In 2019/2020 wordt er € 592.961 toegevoegd aan deze reserve.

Totaal reserves	<u>7.999.074</u>	<u>7.340.113</u>

Bestemming saldo

Het bestuur is statutair bevoegd inzake de bestemming van het saldo en heeft de resultaat-verdeling zoals opgenomen in de staat van baten en lasten vastgesteld.

8. Kortlopende schulden

Nog te betalen bijdrage Brooke-UK (t.b.v. India en Pakistan)	35.000 *	0
Nog te betalen accountants- en advieskosten	19.360	19.663
Nog te betalen vakantiedagen	18.493	11.249
Crediteuren	16.827	13.325
Reservering vakantiegeld	7.386	7.434
Reservering sociale lasten vakantiegeld	1.477	1.487
Nog te betalen bankkosten	1.033	3.416
Nog te betalen pensioenen	<u>1.119</u>	<u>1.057</u>
Totaal kortlopende schulden	<u>100.695</u>	<u>57.631</u>

* Op 1 mei 2020 is het bedrag overgemaakt naar onze eigen, separete bankrekening van Brooke Action for working horses and donkeys te Londen. Van daaruit is een bedrag van € 20.000 gedistribueerd ten behoeve van het werk van Brooke-Pakistan in de steenkolenmijnen en € 15.000 voor werkzaamheden van Brooke-India.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Niet in de balans opgenomen activa

Nalatenschappen

Bij drie nalatenschappen die niet vrij van rechten en kosten zijn, is sprake van een tweetrapsconstructie waarbij Brooke-Nederland mogelijk haar recht kan doen gelden. Aangezien de exacte waarde van deze drie nalatenschappen ultimo boekjaar niet betrouwbaar geschat kan worden (op basis van de Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met vruchtgebruik), wordt de waarde niet tot uitdrukking gebracht in de staat van baten en lasten maar verantwoord als een niet in de balans opgenomen recht.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Overeenkomst Brooke-Nederland en Brooke-Egypte

Sinds boekjaar 2014/2015 maakt Brooke-Nederland een groot deel van de Nederlandse gelden rechtstreeks over naar Brooke-Egypte en oefent tevens toezicht uit op de operationele gang van zaken. Voor Brooke-Nederland leidt de gewijzigde situatie tot enkele nieuwe taakstellingen, waarvan de volgende tot de belangrijkste behoort: de inspanningsverplichting aan Brooke-Egypte houdt in dat Brooke-Nederland gedurende twee jaar, ingegaan op 1 juli 2014, elk jaar streeft minimaal € 1 miljoen te doneren aan Brooke-Egypte. Deze doelstelling is vastgelegd in een overeenkomst tussen Brooke-Nederland en Brooke-Egypte, getekend op 13 december 2014 ("Cooperation and financial support agreement"). Deze overeenkomst wordt na het verstrijken van twee jaar vervolgens stilzwijgend verlengd voor aansluitende perioden van telkens twee jaar. Binnen deze tweejaarlijkse overeenkomst wordt telkens voor de periode van één jaar een formele onvoorwaardelijke subsidietoekenning gedaan, nadat er overeenstemming is tussen beide partijen over het jaarplan en de begroting. De laatste verlenging voor twee jaar heeft plaatsgevonden per 1 juli 2020 en binnen die overeenkomst is per juli 2020, voor het boekjaar 2020/2021 een subsidiebedrag overeengekomen van 27.563.336 EGP (is circa € 1.500.000).

Huurovereenkomst Valkenburgerstraat 188F

Per 1 juni 2019 is er een huurovereenkomst gesloten voor de huur van de bedrijfsruimte gelegen aan de Valkenburgerstraat 188F. De overeenkomst heeft een looptijd van vijf jaar en loopt tot en met 31 mei 2024. Na het verstrijken van deze periode wordt de overeenkomst vervolgens voortgezet voor aansluitende perioden van telkens vijf jaar. De overeenkomst kan door beide partijen worden opgezegd tegen het einde van de huurperiode, met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste zes maanden. De huur wordt jaarlijks per 1 juni geïndexeerd. In het kader van het afgesloten huurcontract is aan de verhuurder een waarborgsom gesteld ter grootte van € 6.352,50, zijnde drie maanden huur.

Huurverplichtingen en operationele leaseverplichtingen

	€
Huurverplichting per 31 maart 2020:	
Binnen één jaar	25.982
Tussen één en vijf jaar	82.637
Meer dan vijf jaar	0
Totaal	<u>108.619</u>
Gedurende het verslagjaar zijn in de staat van baten en lasten verwerkt:	
Huurbetalingen	<u>26.696</u>

Er zijn geen operationele leaseverplichtingen. Van leasebetalingen of subleaseontvangsten is daarom geen sprake.

F. Toelichting op de staat van baten en lasten

	<u>Realisatie 2019/2020</u>	<u>Begroting 2019/2020</u>	<u>Realisatie 2018/2019</u>
	€	€	€

BATEN

Geworven baten

9. Baten van particulieren

Contributies, donaties, giften en schenkingen van particulieren	1.443.626	1.340.000	1.360.309
Geormerkte donaties van particulieren	5.000	5.000	61.264
Nalatenschappen van particulieren	<u>1.106.917</u>	<u>285.000</u>	<u>577.162</u>
Totaal baten van particulieren	<u>2.555.543</u>	<u>1.630.000</u>	<u>1.998.735</u>

In het boekjaar bedragen de geormerkte donaties particulieren in totaal € 5.000 ten behoeve van specifieke projecten in Egypte.

10. Baten van bedrijven

Contributies, donaties, giften en schenkingen van bedrijven	58.552	56.000	66.087
Sponsoring	<u>0</u>	<u>10.000</u>	<u>0</u>
Totaal baten bedrijven	<u>58.552</u>	<u>66.000</u>	<u>66.087</u>

11. Contributie Brooke-UK

<u>284.500</u>	<u>305.000</u>	<u>351.453</u>

	<u>Realisatie 2019/2020</u>	<u>Begroting 2019/2020</u>	<u>Realisatie 2018/2019</u>
	€	€	€
12. <u>Baten van overige organisaties zonder winststreven</u>			
Contributies, donaties, giften en schenkingen van overige organisaties zonder winststreven	19.455	24.000	34.026
Geormerkte donaties van overige organisaties zonder winststreven	<u>15.000</u>	<u>35.000</u>	<u>25.000</u>
Totaal baten van overige organisaties zonder winststreven	<u>34.455</u>	<u>59.000</u>	<u>59.026</u>

In het boekjaar bedragen de geormerkte donaties van overige organisaties zonder winststreven in totaal € 15.000 ten behoeve van specifieke projecten in Egypte.

Som van de geworven baten (A)	<u>2.933.050</u>	<u>2.060.000</u>	<u>2.475.301</u>

13. Baten als tegenprestatie voor de levering van producten

Verkopen	1.184	1.500	1.984
Af: inkopen	<u>-2.341</u>	<u>-2.000</u>	<u>-855</u>
Resultaat (B)	<u>-1.157</u>	<u>-500</u>	<u>1.129</u>

De opbrengst verkopen wordt na aftrek van de inkopen gepresenteerd als resultaat.

Totaal baten (A + B)	<u>2.931.893</u>	<u>2.059.500</u>	<u>2.476.430</u>

De baten van particulieren, bedrijven en overige organisaties zonder winststreven hebben een structureel karakter. Voor wat betreft de toekomstige contributie Brooke-UK zullen Brooke-Nederland en Brooke-UK met elkaar in overleg treden.

LASTEN

De toelichting op de lasten begint op pagina 56 met de verdeling van lasten naar bestemming.

Toelichting lastenverdeling 2019/2020

Specificatie en verdeling lasten naar bestemming

		Bestemming						
	Besteed aan doelstelling		Werving baten					
Ref.	14. Voorlichting/ bewustmaking	15. Donaties aan de kliniekcentra	16. Wervings- kosten	17. Kosten beheer en administratie	Realisatie 2019/2020	Begroting 2019/2020	Realisatie 2018/2019	
<u>Lasten</u>	€	€	€	€	€	€	€	
<u>Directe kosten</u>								
Donaties aan de kliniekcentra	0	1.740.711	0	0	1.740.711	1.586.171	1.249.766	
Projectmatige lasten	0	35.000	0	0	35.000	35.000	35.000	
Kosten nieuwsbrief mailing	78.652	0	13.880	0	92.532	95.000	82.310	
Advertenties/commercials	12.063	0	12.063	0	24.126	85.000	16.372	
Monitoringkosten	0	8.633	0	5.756	14.389	46.000	12.699	
Nascholing Egypte	0	0	0	0	0	4.500	0	
Overige directe kosten	17.374	0	4.343	0	21.717	85.000	55.005	
Totaal directe kosten	108.089	1.784.344	30.286	5.756	1.928.475	1.936.671	1.451.152	
<u>Indirecte kosten</u>								
Personeelskosten	26.184	74.746	21.186	43.439	165.555	264.500	159.688	
Huisvestingskosten	5.083	14.327	4.159	11.861	35.430	23.000	19.552	
Kantoorkosten	17.971	50.647	14.704	41.933	125.255	121.000	87.557	
Bestuurskosten	257	724	210	599	1.790	4.000	1.613	
Afschrijvingskosten	401	1.131	329	937	2.798	4.000	1.582	
Totaal indirecte kosten	49.896	141.575	40.588	98.769	330.828	416.500	269.992	
Totaal	157.985	1.925.919	70.874	104.525	2.259.303	2.353.171	1.721.144	

Vervolg toelichting lasten

	<u>Realisatie</u> <u>2019/2020</u>	<u>Begroting</u> <u>2019/2020</u>	<u>Realisatie</u> <u>2018/2019</u>
	€	€	€
<u>Directe kosten</u>			
Donaties aan de kliniekcentra	1.740.711	1.586.171	1.249.766
Projectmatige lasten	35.000	35.000	35.000
Kosten nieuwsbrief mailing	92.532	95.000	82.310
Advertenties/commercials	24.126	85.000	16.372
Monitoringkosten	14.389	46.000	12.699
Nascholing Egypte	0	4.500	0
Overige directe kosten	<u>21.717</u>	<u>85.000</u>	<u>55.005</u>
Totaal directe kosten	<u>1.928.475</u>	<u>1.936.671</u>	<u>1.451.152</u>

In het boekjaar is € 1.740.711 overgemaakt aan de kliniekcentra in Egypte. Dit is € 154.540 hoger dan begroot.

De in 2013 gemaakte, maar nooit uitgezonden, documentaire over Brooke-India is voor een groot deel achterhaald en niet meer geschikt om integraal te worden uitgezonden. Echter, de documentaire bevatte een aantal indrukwekkende opnamen die geschikt zijn voor korte filmclips. Die zijn samengesteld en uitgezonden via social media en televisie in het huidige boekjaar.

Met de halfjaarlijkse nieuwsbrief geeft Brooke-Nederland informatie over haar activiteiten 'in het veld'. De nieuwsbrief heeft een voorlichtend karakter.

Voor een uitsplitsing van de directe kosten naar voorlichting/bewustmaking, donaties aan de kliniekcentra, eigen fondsenwerving en beheer en administratie wordt verwezen naar pagina 56.

Donaties aan de kliniekcentra

Algemene middelen Brooke	1.720.711	1.546.171	1.163.502
Geormerkte donaties	<u>20.000</u>	<u>40.000</u>	<u>86.264</u>
Totaal donaties aan de kliniekcentra	<u>1.740.711</u>	<u>1.586.171</u>	<u>1.249.766</u>

De donaties aan de kliniekcentra betreffen bedragen die rechtstreeks zijn overgemaakt vanuit Brooke-Nederland naar de kliniekcentra in Egypte.

In het boekjaar 2019/2020 zijn de geormerkte donaties overgemaakt naar Egypte en betreffen € 10.000 voor Dr. Ameens Team en € 10.000 voor Dr. Abeds Team.

	<u>Realisatie 2019/2020</u>	<u>Begroting 2019/2020</u>	<u>Realisatie 2018/2019</u>
	€	€	€
<u>Projectmatige lasten</u>	<u>35.000</u>	<u>35.000</u>	<u>35.000</u>

Betreffende het boekjaar 2019/2020 is in totaal € 35.000 uit de algemene Brooke-middelen overgemaakt ten behoeve van het werk van Brooke in Pakistan en India. Deze bedragen zijn via Brooke-Engeland naar die landen overgemaakt. Het betreft € 20.000 voor het werk in de steenkolenmijnen in Pakistan en € 15.000 ter ondersteuning van het werk in India.

Overige directe kosten

Documentaire jubileum	19.339	65.000	54.135
Website / Social Media	256	5.000	229
Promotie- en infomateriaal	1.319	0	0
Events	803	5.000	641
Overig	<u>0</u>	<u>10.000</u>	<u>0</u>
Totaal overige directe kosten	<u>21.717</u>	<u>85.000</u>	<u>55.005</u>

Indirecte kosten

Personeelskosten

Salarissen	122.527	205.000	124.324
Sociale lasten	20.965	35.000	21.470
Pensioenpremies	14.801	22.000	12.536
Overige personeelskosten	<u>7.262 *</u>	<u>2.500</u>	<u>1.358</u>
Totaal personeelskosten	<u>165.555</u>	<u>264.500</u>	<u>159.688</u>

* Dit is inclusief de mutatie vakantiedagen. Vorig boekjaar heeft de staf ervoor gekozen om een deel van de vakantiedagen die niet zijn opgenomen te laten vervallen. Dit verklaart het verschil ten opzichte van de huidige realisatie.

De staf bestond ultimo boekjaar uit twee fulltime medewerkers. Gedurende vier maanden heeft een derde medewerker (0,3 fte) deel uitgemaakt van de staf. Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland. De totale personeelskosten zijn lager dan begroot. In de begroting 2019/2020 was rekening gehouden met een personeelsbestand van gemiddeld 3,7 fte; de realisatie van het gemiddeld aantal fte bedraagt 2,1 fte (2018/2019: 2,2 fte).

De medewerkers hebben recht op een individuele pensioenverzekering waarbij de premie door de werkgever wordt betaald.

Het bestuur heeft de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van de andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid hierop wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie heeft plaatsgevonden in het vorige boekjaar. Er is besloten een indexering toe te passen op de directiebeloning op basis van de Nederlandse consumentenprijsindex (CPI). Vanaf 2010 was de directiebeloning in euro gelijk gebleven. Om het koopkrachtverlies te herstellen is op basis van de CPI de koopkracht hersteld. De directeur heeft een fulltime aanstelling (40 uur per week). De werkgeversbijdrage pensioen staat in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Brooke-Nederland de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties (zie www.goededoelennederland.nl). De regeling van Goede Doelen Nederland bevat een aantal op de functie toegesneden criteria voor waardering van een functie in zogenaamde BSD-punten (Basis Score voor Directiefuncties). Optelling van de scores leidt tot een totaalscore van 340 punten. Het maximumjaarinkomen dat volgens de regeling bij deze score hoort is € 86.578 per 1 juli 2019 (voor BSD-scores 311-340). Het jaarinkomen van de directeur bedraagt € 69.984 inclusief vakantiegeld. Deze beloning blijft ruim binnen het geldende maximum zoals vastgesteld op basis van de BSD-score. Ook de totale bezoldiging (het jaarinkomen, pensioenpremie en overige) van totaal € 81.222 blijft ruim binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 194.000 per jaar. Onderstaand een overzicht van de hoogte en samenstelling van de bezoldiging.

Specificatie bezoldiging directeur

	<u>Realisatie 2019/2020</u>	<u>Realisatie 2018/2019</u>
	€	€
<u>Mevrouw drs. G.T. Tolud, directeur</u>		
- Bezoldiging		
Brutosalaris	64.800	65.182
Vakantiegeld	<u>5.184</u>	<u>4.802</u>
Subtotaal jaarinkomen	69.984	69.984
Pensioenpremie	<u>11.238</u>	<u>8.793</u>
Totaal bezoldiging	<u><u>81.222</u></u>	<u><u>78.777</u></u>
- Dienstverband		
Aard	<i>onbepaald</i>	<i>onbepaald</i>
Uren	<i>40 uur</i>	<i>40 uur</i>
Parttimepercentage	<i>100%</i>	<i>100%</i>
Periode	<i>april-maart</i>	<i>april-maart</i>

	<u>Realisatie 2019/2020</u>	<u>Begroting 2019/2020</u>	<u>Realisatie 2018/2019</u>
	€	€	€
Huisvestingskosten			
Huur pand	26.696		16.563
Overige huisvestingskosten	<u>8.734</u>		<u>2.989</u>
Totaal huisvestingskosten	<u><u>35.430</u></u>	<u><u>23.000</u></u>	<u><u>19.552</u></u>

Kantoorkosten

Algemene kosten	42.906	48.500	38.418
Automatiseringskosten	24.361	20.000	12.053
Administratiekosten	40.125	25.500	23.637
Adviseurs	1.079	2.000	1.063
Porto- en kopieerkosten	2.005	6.000	1.866
Kosten CBF	4.872	6.000	5.587
Kantoorbenodigdheden	3.404	4.000	2.030
Telefoonkosten	1.112	4.000	1.614
Representatiekosten	4.252	3.000	525
Eten en drinken	1.139	1.500	764
Overige kantoorkosten	<u>0</u>	<u>500</u>	<u>0</u>
Totaal kantoorkosten	<u><u>125.255</u></u>	<u><u>121.000</u></u>	<u><u>87.557</u></u>

- Algemene kosten

Verzekeringen	9.166	13.000	8.061
Accountant	20.873	21.000	20.455
Belastingen/kosten voor donaties	451	3.000	2.807
Contributies *	10.512	9.000	5.621
Vrijwilligersvergoedingen **	703	500	449
Kosten loonadministratie	1.201	1.500	837
Diversen	<u>0</u>	<u>500</u>	<u>188</u>
Totaal algemene kosten	<u><u>42.906</u></u>	<u><u>48.500</u></u>	<u><u>38.418</u></u>

* Betreft voornamelijk kosten voor de jaarlijkse contributie van Goede Doelen Nederland.

** De vrijwilligersvergoedingen zijn verstrekt binnen de daarvoor geldende fiscale grenzen.

	Realisatie 2019/2020	Begroting 2019/2020	Realisatie 2018/2019
	€	€	€
<u>Bestuurskosten</u>	<u>1.790</u>	<u>4.000</u>	<u>1.613</u>

Het bestuur ontvangt geen bezoldiging. De bestuurskosten betreffen vergaderkosten. Er zijn ook geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan bestuursleden.

<u>Afschrijvingskosten</u>	<u>2.798</u>	<u>4.000</u>	<u>1.582</u>

18. Diverse baten en lasten

Boekresultaat desinvesteringen vaste activa	<u>-309</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

19. Saldo financiële baten en lasten

Ontvangen rente	662	2.000	1.662
Bankkosten	<u>-13.982</u>	<u>-16.000</u>	<u>-15.510</u>
Saldo financiële baten en lasten	<u>-13.320</u>	<u>-14.000</u>	<u>-13.848</u>

Gezien de beleggingsrisico's die verbonden zijn aan aandelen en obligaties, is het bestuur van mening dat liquide middelen uitsluitend aangehouden moeten worden in de vorm van spaartegoeden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Nalatenschappen

In het begin van het boekjaar 2020/2021 ontvingen we enkele aankondigingen van te ontvangen nalatenschappen, waarvan de precieze waarde op dit moment niet is vast te stellen, maar waarvan duidelijk is dat het een substantiële bijdrage voor het werk in het veld betreft. Nalatenschappen, geschonken vanuit vertrouwen van de erflaters in onze organisatie, vormen onveranderd een belangrijke, dierbare en waardevolle steunpilaar.

Negatieve rente

Een ontwikkeling in de financiële wereld die nu reeds effect heeft op onze stichting is de negatieve rente op spaargelden met ingang van 1 april 2020, waarmee onze reserves een kostenpost worden.

Coronacrisis

Ten tijde van het opstellen van dit jaarverslag is de situatie ter zake van de impact van corona volstrekt onzeker. De verspreiding van het virus is onduidelijk. De besmettingsgraad van het virus is onduidelijk. De immuunrespons bij mensen is onduidelijk. Het is duidelijk dat de infectie effectief kan worden bestreden met een goed werkend vaccin. Wereldwijd zijn er vele onderzoeksteams aan het werk. De meest optimistische verwachtingen geven een indicatie van beschikbaarheid over ongeveer 1 à 1,5 jaar. Dit betekent dat massale immuniteit als resultaat van vaccinatie op z'n vroegst over 1,5 à 2 jaar gerealiseerd kan zijn.

Economische aspecten:

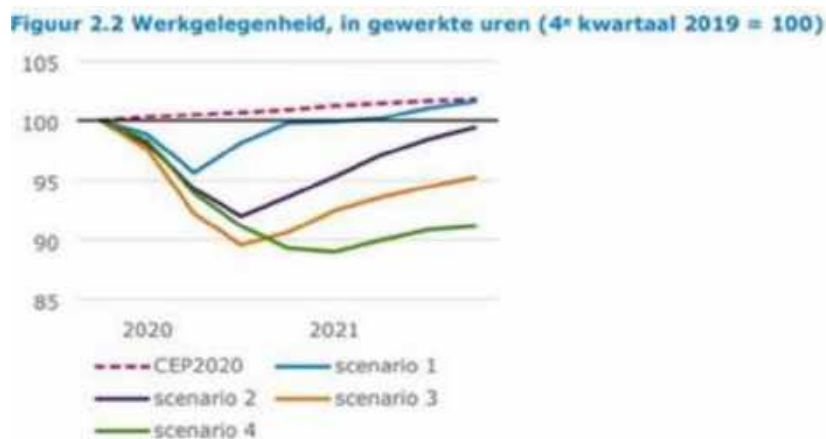
Het Centraal Planbureau (2020) publiceerde in april 2020 vier scenario's omtrent de economische gevolgen van de coronacrisis. In al deze scenario's wordt gesproken van een recessie, een periode waarin de economische groei daalt en lager is dan gemiddeld.

Afbeelding 1 geeft de verschillende scenario's weer.[1]

Scenario's	Bbp-groei (%)		Werkloosheid (% ber.bev.)		EMU-saldo (% bbp)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
I: 3 mnd. beperkingen	-1,2	3,5	4,0	4,5	-1,3	-0,5
I: 6 mnd. beperkingen	-5,0	3,8	4,2	5,3	-4,6	-2,9
III: 6 mnd. beperkingen, doorwerking negatiever	-7,7	2,0	6,3	8,4	-6,8	-5,7
IV: 12 mnd. beperkingen, aanvullende problemen vanuit buitenland en financiële sector	-7,3	-2,7	6,1	9,4	-7,3	-9,9

Afbeelding 1. Voorspellingen economische gevolgen coronacrisis door het CPB (2020).

In de drie onderste scenario's is de impact op de economie zwaarder dan tijdens de crisis van 2008/2009. Omdat men te maken heeft met voorspellingen, is er sprake van onzekerheid. Dit heeft als direct gevolg dat de investeringen afnemen en dat consumenten meer gaan sparen. Hoewel er nog veel onzekerheid bestaat, lijkt het eerste scenario waarschijnlijk.

Afbeelding 2. Werkgelegenheid onder elk scenario (Rijksoverheid, 2020).

[1] Drie dagen nadat wij de CPB-voorspelling van de economische achteruitgang in de tekst hadden overgenomen publiceerde het IMF een achteruitgang van -7,5 (NRC Handelsblad 15 april 2020). Dit betekent een dienovereenkomstige achteruitgang van de samenhangende en afgeleide factoren.

In het eerste scenario, zoals weergegeven in afbeelding 2, neemt de werkgelegenheid af en stijgt de werkloosheid tot 4,5 procent in 2021. De werkloosheid loopt dus redelijk licht op. Dit komt mede door de stabiliteitsmaatregelen van de overheid (Rijksoverheid, 2020).

De gevolgen voor Brooke-NL:

In tijden van onzekerheid geven consumenten minder uit en sparen meer. Hierdoor komen donaties aan goede doelen onder druk te staan. Bij deze onzekerheid komt nog de groeiende werkloosheid waardoor het besteedbaar inkomen afneemt. Ten slotte zal er sprake zijn van een onmeetbare maar belangrijke factor, namelijk de psychologische impact van de crisis op het geefgedrag. Er zal onvermijdelijk een herwaardering plaatsvinden van traditionele waarden. Een vraag die men zich zou kunnen stellen is bijvoorbeeld: nu ik me realiseer hoe groot de ellende is in Nederland, wat is dan het belang van een werkdier in Egypte? Hoe dan ook, onze inkomsten zullen door de coronacrisis verder onder druk komen te staan.

De situatie in Egypte, ons belangrijkste donatieland:

Ook Egypte wordt geraakt door de coronacrisis. Volgens Canadese specialisten zijn er veel meer corona besmettingen dan de officiële cijfers aangeven (The Guardian, 2020). De gezondheid van werkdiereigenaren en hun daarmee verbonden financiële situatie, raken hierdoor in gevaar. Bovendien is de Egyptische economie erg afhankelijk van het toerisme. Deze sector wordt tijdens de coronacrisis hard geraakt. De financiële situatie van werkdiereigenaren in deze sector wordt dus direct negatief beïnvloedt. Wat de effecten van deze crisis voor de werkdieren zullen zijn, ook op langere termijn, is giswerk. Er zullen mogelijk minder werkdieren worden ingezet in het land, wat op zich goed nieuws is. Echter de val in toerisme acht jaar geleden heeft geleid tot massale ondervoeding en sterfte van toeristenpaarden. Destijds heeft Brooke-Egypte besloten tot bijvoeren van toeristenpaarden voor zover de middelen strekten. Een tekort aan medicijnen is een andere, reële dreiging.

Er hebben zich verder geen bijzondere gebeurtenissen voorgedaan na de balansdatum van 31 maart 2020.

Bronnen

Centraal Planbureau. (2020). *Scenario's coronacrisis*. Geraadpleegd van <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Scenarios-maart-2020-Scenarios-economische-gevolgen-coronacrisis.pdf>

Kester, S. (2020, 27 maart). "In het Midden-Oosten is de coronacrisis een buitenkans om de bevolking hard aan te pakken". *de Volkskrant*. Geraadpleegd via <https://www.volkskrant.nl>

Michaelson, R. (2020, 18 maart). Egypt: rate of coronavirus cases "likely to be higher than figures suggest". *the Guardian*. Geraadpleegd via <https://www.theguardian.com>

Ministerie van Algemene Zaken. (2020, 1 april). Letterlijke tekst persconferentie minister-president Rutte en minister De Jonge over verlenging coronamaatregelen [Persbericht]. Geraadpleegd op 14 april 2020, via <https://www.rijksoverheid.nl>

Rijksoverheid. (2020). *Stabiliteitsprogramma Nederland april 2020*.

Van Santen, H. (2020, 26 maart). Is de coronacrisis goed voor het klimaat? En 31 andere vragen over de coronarecessie. *NRC*. Geraadpleegd van <https://www.nrc.nl>

Vaststelling

Het bestuur heeft de jaarrekening 2019/2020 van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland vastgesteld.

Amsterdam, 30 september 2020

Bestuur

mr. drs. J.F. Schutte, voorzitter
 drs. M. Bankert RA, penningmeester
 drs. L.E. van Gaalen, secretaris
 R.J. Nuberg, bestuurslid
 drs. M.J.J.O. Lashley, bestuurslid
 W.J.H. van Aerssen, bestuurslid

Directie

drs. G.T. Tolud, directeur

G. Kengetallen

	<u>Realisatie 2019/2020</u>	<u>Begroting 2019/2020</u>	<u>Realisatie 2018/2019</u>
1. Wervingskosten gedeeld door som van de geworven baten	<u>2,4%</u>	<u>8,3%</u>	<u>3,7%</u>
2. Aandeel in lasten			
- besteed aan doelstellingen	92,3%	86,4%	90,6%
- wervingskosten	3,1%	7,3%	5,3%
- beheer en administratie	<u>4,6%</u>	<u>6,4%</u>	<u>4,0%</u>
Totaal	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
3. Kosten van eigen fondsenwerving gedeeld door de baten uit eigen fondsenwerving (CBF-norm)	<u>2,4%</u>	<u>8,3%</u>	<u>3,7%</u>

1. Het percentage 'wervingskosten gedeeld door som van de geworven baten' is lager dan begroot. Dit percentage is lager uitgevallen doordat de realisatie van de som van de geworven baten fors hoger is dan begroot door de hogere realisatie van baten uit nalatenschappen en doordat de realisatie van de wervingskosten lager is dan begroot. De wervingskosten zijn lager doordat er minder is besteed aan advertenties/commercials dan begroot.
2. Het gerealiseerde aandeel van de wervingskosten in de totale lasten is lager dan begroot. De reden hiervoor is hierboven reeds benoemd. De gerealiseerde bestedingen aan kosten beheer en administratie zijn lager dan begroot doordat de realisatie van de monitoringkosten lager is dan begroot. Door het lager uitvallen van de wervingskosten en de kosten beheer en administratie is het aandeel in de lasten van besteed aan de doelstellingen hoger dan begroot. Ook de revaluatie van het Egyptische pond heeft ervoor gezorgd dat de besteding aan de doelstellingen hoger is uitgevallen dan begroot, doordat de donaties aan de kliniekcentra hoger zijn dan begroot.
3. Brooke-Nederland heeft lage wervingskosten. De gerealiseerde 2,4% kosten van eigen fondsenwerving gedeeld door de baten uit eigen fondsenwerving ligt ruimschoots onder de maximale 25% die bekend staat als de CBF-norm.

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Voor de tekst van de controleverklaring wordt verwezen naar de volgende pagina's van de jaarrekening.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland te Amsterdam.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019-2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019-2020 van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland per 31 maart 2020 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 maart 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2019-2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

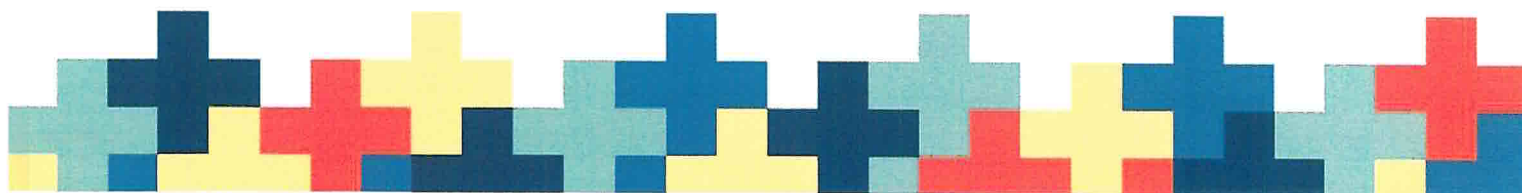
B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag en
- bijlage 1 en 2 bij het bestuursverslag.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

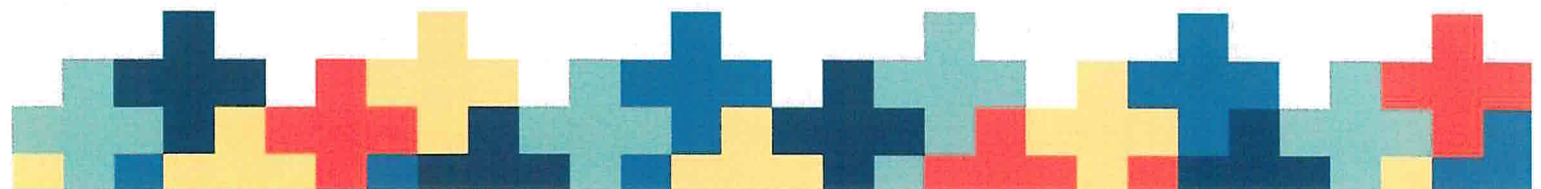
Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 1 oktober 2020

Dubois & Co. Registeraccountants

ValidSigned door G. Visser RA
op 01-10-2020

G. Visser RA

